

જીવનલાલ મોતીરામ શાહ દ્વારા

પાંચમી ધોરણનો

# ડિક્ટેશન શિક્ષક ભાગ ૫

જીવનલાલ મોતીરામ શાહ

પાંચમા ધોરણનો  
“મુખ્યગણિત શિક્ષક”

ચારે આના.

સર્વ હક સ્વાધીન  
કિંમત ૦-૪-૦

પોસ્ટેજ ગ્રુદ.

જાન્યુઆરી

સને ૧૯૩૦

જામીની સુધાન્ય

પ્રમોદભાણી

ચારે આના.



જીવનલાલ મોતીરામ શાહ

સાદપોર, મું.

જીવનલાલ મોતીરામ શાહ.

“મુખ્યગણિત શિક્ષક” વગેરેના કર્તા—સાદપોર—મું.

ગુજરાતના ઇતિહાસની વાર્તાઓ રસિક પ્રમોદભાણી છ આના

---

## ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ ગુજરાતી કૉપીરાઈટ વિભાગ ]

અનુક્રમાંક ૧૫૦૮૨ વર્ગિક

પુસ્તકનું નામ ડિઝેશન શિષ્ટ-૫

વિષય મ.૩૪૪:૮૪૩:ન-:૧૯

---

# પાંચમી ચોપડીનો ડિક્ટેશન શિક્ષક ભાગ પ.

રચનાર—છગનલાલ મોતીરામ શાહ.

“મુખગણિત શિક્ષક” “બુગોળ શિક્ષક” પ્રશ્નોત્તરમાળા  
વગેરેના કર્તા.

રચનારનું ઠેકાણું—શાહપોર-મુરત.

પ્રસિદ્ધ કર્તા—છગનલાલ મોતીરામ શાહ.

પ્રસિદ્ધ કરવાનું ઠેકાણું—શાહપોર-મુરત.

છાપનાર—નારાયણરાવ ભક્ષમણરાવ નીકમ.

છાપવાનું ઠેકાણું—શ્રી ‘શંકર’ પ્રીન્ટીંગ પ્રેસ, ચૌદાના પુલ ઉપર-મુરત.

મુદ્રેલી વધારેલી આવૃત્તિ ૪ થી

કર્તાએ સર્વ હક સ્વાધીન રાખ્યા છે.

સંવત ૧૯૮૬ ]

[ સને ૧૯૩૦

ક્રિ.અ. શ. ૦-૪-૦ પો.પે. બુક.

હિંદુસ્તાનની સામાન્ય જોખાળની ગુજરાતી કોપીરાઈટ-સંગ્રહપ્રશ્નોત્તરમાળામાં શું શું છે ?

દેશની વ્યાખ્યા, હિંદુસ્તાનની પાછલી હદીકત તથા નામ પડવાનું કારણ, સીમા, વિસ્તાર, કુદરતી ભાગો, હિંદમાં ફેરલી તરેહનાં રાજ્યો છે તે તથા તેનું ક્ષેત્રફળ, બ્રિટિશ હિંદના રાજકીય ભાગ, દેશી સ્વતંત્ર રાજ્યો, પરદેશી સ્વતંત્ર રાજ્યો, દેશી ખંડીઆ રાજ્યો, પર્વતો, જવા આવવાના માર્ગ (મારુ), પર્વતનાં શિખરો, હવા ખાવાનાં સ્થળો, મેકાનો, ઉચ્ચ પ્રદેશ, ખીણો, રણ, નદીઓ, નદીઓ વિષે વિશેષ હદીકત, નદીની શાખાઓ, પવિત્ર નદીઓ, દોઆબ, નદીઓનાં મૂળ; ઉત્તરમાંથી, દક્ષિણમાંથી, પૂર્વમાંથી અને પશ્ચિમમાંથી નીકળતી નદીઓ; જળક્ષેપ પ્રદેશ, કિનારા, ખંડરો, ભૂશિરો, સમુદ્ર, અખાત, ઉપસાગર, સામુદ્રધુનીઓ, બેટા, દ્વીપકલ્પ, સરોવર, જાત્રાનાં ઠેકાણાં, જૈન, પારસી, મુસલમાન ને શીખનાં જાત્રાનાં સ્થળ, ચારે દિશામાં આવેલાં જાત્રાનાં સ્થળ, રણક્ષેત્રો, જાવણીઓ, આખોહવા, હવા ને તેની લોકોપર તથા પાકપર અસર, તાપ, ઠાઠ, વરસાદ, મુખ્ય પેદાશ, ખેતીની પેદાશ, વનસ્પતિ પેદાશ, ખનીજ પેદાશ, પ્રાણી પેદાશ, પ્રાણીઓ, મુખ્ય ધંધા, મુખ્ય ઉદ્યોગ, વેપાર, આયાત, નિકાસ, રેલવે, આગબોટના રસ્તા, વસ્તી, ભાષા, ધર્મો, હુન્નર, રાજ્ય વ્યવસ્થા, ગવર્નરો તથા ઝીંફ કમિશનરની દખરેખ નીચેનાં દેશી રાજ્યો, રજપુત, મરેઠા, મુસલમાન, શીખ, ને બીર લોકનાં રાજ્યો, ઉપજ, ખર્ચ, લશ્કર, મુનિવસિંદી, બૂતળ, મોટી સડકો, વાઈસરોયની દખરેખ નીચેનાં રાજ્યો, ફરેક રાજકીય ભાગમાં આવેલાં પ્રખ્યાત સ્થળો પ્રખ્યાતી જાણ, વિવિધ રસ્તિ પ્રમો, પરીક્ષક પ્રમો.

# છગનલાલ મોતીરામ શાહ કૃત

## પાંચમી ચોપડીનો

### ‘ડિક્ટેશન શિક્ષક.’

પાઠ ૧—મરદાઈ, પરંતુ, દઢ, અવશ્ય, બુદ્ધિ, સ્નાયુઓ, હાબમાં, વિદ્વાન, પ્રયત્ન, કુસ્તી, મલખમની, આટાપાટા, ક્રિકેટ, સુસ્તી, અતિશય, મિઠાઈ, મુખ્યત્વે, ઇંદ્રિયોની, પ્રહાર્ય, રિવાજ; ઉત્તમ, અંકુશ, રોડબુઝ, બડબડાટ, બંતીલા, દ્વેષ, છળકપટ, મોજમઝા, અઘટતો, બલકે, અચક્ત, મશકતી, રક્ષણ, નિશ્ચયવાળો, ખસુસ, દુર્ગુણોની, સુખાઈ, અનીતિ, બેવકુફ, આયુધ્ય.

પાઠ ૨—સમયસૂચકતા, અકસ્માત, અણધાર્યું, હિંમત, સાવધ, પ્રખ્યાત, ચિતારો, ધુમટમાં, ચિત્રામણ, હઠતો, પક્ષીલામાં, ફરસબંધી, ભુકેભુકા, કુંડું, ઢોળવા, ઢેબ્યું, રહ, ખસી, કણ, સ્વસ્થ, સૂઝી, ગૂઢસ્થે, આરામખુરસી, ભટકતો, ધુરધુર, ખરડાએલો, ચેત્તો, બલિસ્વભાવ, ફૂદી, બંદુક, વાટ, આતુરતાથી, મુગે મોઢે, વેડી, કેકેથી, યુદ્ધ, ચૈડું, પ્રજ્ઞ.

## ૪] પાંચમા ઘોરજીનો “મુખગણિત શિક્ષક” ચાર આના

પાઠ ૩—અસ્વચ્છ, શ્વાસવાટે, કાર્મોનિક એસિડ ગ્લાસ, વનસ્પતિ, એઠવાડ, ગધ, નુકસાનકારક, ઉત્પન્ન, નિરંતર, હાનિકારક, પ્રયોગો, સિદ્ધ, દસ, નાઇટ્રોજન, ઓક્સિજન, પ્રાણવાયુ, શુદ્ધ, નુકસાન, કુદરતે, પરિણામ, સૂવાળેસવાના, દુખવા, તંદુરસ્તી, જળવાય, કૃપાળુ, ગોઠવણ, ઢબાણ, સોઈ, કલકત્તા, કમકમાટ, ગાંડા, મુંઝાઈ, ઠરાતું, મૃત્યુ, આરોગ્ય, બેઠકઉઠક, પુરતાં, જાળીઆં, હિવાલ, હંમેશા, ધુમાતો, ચોકખી.

પાઠ ૪—કોકેન, વિલાયત, જવાંમદ, દુનિયામાં, જવલ્લેજ, આયર્લોંડ, સાડ, સિત્તેર, પ્રાર્થના, શક્તિમાન, પાલણુપોષણ, બુઝાવવાના, સહીસલામત, ગોટેગોટ, પુષ્કળ, ઓથું, ધૈર્ય, દુઆ, નિશાની, ડમલો, ડોસાના, પોષણ, નોંધ, શૂરવીરપણું, શ્રદ્ધા, નીતિને.

પાઠ ૫—ગુરુભક્તિ, વિદ્યાર્થી, શિષ્યવર્ગમાં, શ્રીકૃષ્ણ, સાંઢીપનિ, ગુરુપત્ની, જળતણ, સરત, કાટકા, મુસળધાર, અસ્ત, ખાડાટેકશ, અથડાયા, થરથરતા, શિંબો, સરસા, વેઠયું, વિશેષ, વિદ્યા, એકનિષ્ઠા, કષ્ટ, દીલગીર, નિશ્ચય, અભિમાન, અમૂલ્ય, વર્તવું, જન્મારો, આચાર્ય.

પાઠ ૬—ટેવ, ઠરાવેલા, સ્વચ્છંદી, સંયમ, વડોદરામાં, સહાશિવપંત, ઢબના, દક્ષિણી, હરિ, શિઆળામાં, સગડી, ઘડિયાળમાં, ટકોરા, આણ, પથારી, ભેંઠવુંજ, ગોહઠામાં, પ્રજા, હાતણુપોષી, મરણ, મુસ્ત, મટેલું, ઉઘણસી, સાંભર્યું, ખોટું.

## બાળપાથીના “ડિક્ટેશન શિક્ષક” એ આના. [ ૫ ]

અત્રે, જરૂરઆત, છુટકોજ.

પાઠ ૯—દ્વારકામાં, નરપતિ, દ્વારામતી, મણિમય, દુગ, હુંદુલી, દેલ, પુંઠળ, બહવસ્ત્રી, મન, ભરથાર, વિકરાળ, ચેષ્ટા, કષિણ, પૂંઠે, વૃદ્ધ, દક્ષિ. કૃપાનાથ, પ્રતિઉત્તર, કૃષ્ણદર્શન, કૃષ્ણમંદિર, ગરૂખા, અટારી, જડિત, કઠેરા, ઝાકઝમાળ, મિનાકારી. સ્ફટિકમણિના, મૃદંગ, રસાળ, મહાગળતા, માતંગ, અનંત, ચૌદા, પ્રતિકાર, શામળીઆ, પૃથ્વીપતિ, માકડા, મિંહાસન, તુંબડી.

પાઠ ૮—નિભાવ, વૃદ્ધિ, પુષ્ટિ, ધસારો, પૂરવા, મંદવાડ, તંદુરસ્તી, પુષ્ટિકારક, તંદુરસ્ત, સામર્થ્ય, ભવિષ્ય, જિંદગીનો, ફક્ત, મિઠાઈ, રૂચિ, ખીલવટ, દ્વંધ, ભાવૃતિ, કડક, સ્થિતિ, મિનિટ, નિતારી, દ્રાક્ષ, ઓછાવત્તો, મધાર્ક, દાકતરો, અભિપ્રાય, ચડસ, નાશકારક.

પાઠ ૯—આર્ય, દ્રવિડ, વાયવ્ય, મધ્યપ્રાંત, જાતિ, મૃગ, ધર્મપુસ્તક, ધર્મશાસ્ત્ર, વેદધર્મી, શુદ્ધ, શિવ, વિષ્ણુ, ઉપાસના, ઇષ્ટ, શસ્ત્રોમાં, મત, યાત્રા, વૈષ્ણવો, સંન્યાસી, મહાવીરસ્વામી, ગૌતમબુદ્ધ, બૌદ્ધધર્મી, બ્રહ્મદેશ, જૈનધર્મીઓ, સ્વેતાંબર, દિગંબર, બુદ્ધદેવ, તીર્થંકર, અહિંસા, વેરાગ્ય, સિદ્ધાંતોનો, તુર્કસ્તાન, પેગંબર, કુરાન, સ્તુતિ, શીઆ, સુન્ની, સંજ્ઞા, ઉદવાડા, અગ્નિ, ચિહ્ન, ઝઘડો, ક્રિયા, ધર્મગ્રંથ, અવસ્થા, જરથોસ્ત, ખ્રિસ્તી, સોળમા, પોર્ટુગીઝ, શરૂઆત, ધર્મપુસ્તક.

## ૬] ત્રીજી ચોપડીના “ડિક્ટેશન શિક્ષક” ત્રણ આના.

બાઈબલ, ઇસુખ્રિસ્ત, પ્રોટેસ્ટન્ટ, રોમન કેથોલિક, શ્રીક, જૂત, પ્રેત.

પાઠ ૧૮—મેગેસ્થિનીસ, વસંતઋતુ, વસંતરાય, સિદ્ધાઓ, મણિરાય, ભત્રીજો, સંક્ષિપ્તિ, ઇતિહાસ, શિલાલેખ, તામ્રપટ, ફેંટાવાળા, વર્ણન, ચંદ્રગુપ્ત, સેલ્યુકસ, ગ્રંથકર્તા, વ્યવસ્થા, વિશ્વાસુ, સહીસિક્કા, સાક્ષી, માલમિલ્કત, સાહેલી, કાંઠાં, મિલ્કત, હુન્નર, વિગતવાર, ન્યાયાસન, લાગલગાટ, તહેનાત, હથિયારખંધ, પ્રાદ્યણ, શ્રમણ, ગુંથાઓલા, દર્લ, મૃગચર્મ, ફળમૂળ; વિદ્યાબ્યાસ; સંસાર; વહેવારમાં કંઠમૂળ; ઓસડ; મટાડવાનું; ફૂલવેલ; ભરગચ્છી; જવાહીર; જ્ઞાતિ;

પાઠ ૧૧—પ્રાચીનકાળમાં, ત્રિનોદરાય, કુટુંબમાં, કાંતિ, હરિઆકાંઠે, લાંગરેલી, વિનુકાકા, ભવાનીશંકર, પંડયા, ઋગ્વેદઅંહિતા, વરુણદેવની, સ્તુતિ, વસિષ્ઠઋષિ, હીંચકા, તુઝ, ભુજયુ, અશ્વિનીકુમાર, સમુદ્રવાટે, મૃગુકચ્છ, જૂશિરની, વર્તાઓનું, કાદ્યાન, સુમાત્રા, છઠ્ઠા, સાતમા, ખંબોજે, શામળભટ, મંદિર, પરીઆ, પરીઆ,

પાઠ ૧૨—વિષ્ણુદુર્ગ, ગિરિ, શંગ, શિલા, શ્યામ, કરૂણ, નિજ, ધવળ, સુહાય, ગાઠ, સોડ, તત્કાળ, ટોચ, ચુંબન, અજશાવ, તુપ્ત, હૃદય.

પાઠ ૧૩—ગધેડો, ઇંટમાટી, ઉપાડે, છુટો, ડબામાં, પૂરે, ઉત્તરતા, શિઆળ, ઢોસ્તી, ચીમકાનાં, છીંડું, નિર્મળ, પુકાતો,



ચાથા ઘોરજુનો “મુખગણિત શિક્ષક” ચાર આના. [ ૭

મઝા, ભૂંડી, શાઅ, ગ્રામ, મૂઝંના, છત્રીસ, ભરતઝપિ, નિશ્ચય, ડાંગ, હાજ, દોરડું, નસાશે, મણિ.

પાઠ ૧૪—મુલતવી, દીલે, અડચણ, કહાપિ, મુશ્કેલ, અનુભવ, સપાટામાં, જોર્ચીતી, નિબંધ, જૂજ, અઠસમાત, શીતળા; બળીઆ, પ્રસિદ્ધ, નોંધ્યા, દુઃખદાયક, ધ્યાનમાં, જડ.

પાઠ ૧૫—ખુદ્દો, અખૂટ, ચંદ્રમા, ખૂબસુરત, અવતર્યો, હાતિમ, મગ્ન, ચૌદ, વર્ષ, જવાહીર, હાદ, ફરિયાદ, અદ્ભુત, કારીગીરીથી, જિંદગી, જવાંમદી, ડોસી, વીંટી, એકલપંથી, હથિયારબંધ; ડોળ; હાટેલી; નિર્ધન; સ્તબ્ધ; અટકાવ્યું.

પાઠ ૧૬—ઉડાઉપણું, જહાંપનાડ, લવચિત્ર, ખુલાસો, જોગણીસ, ઘસડવા, શિખામણ, અડસટ્ટો, પગરણ, મંદવાડ, બેફીકરાઈ, નિંદવા, ગૃહસ્થાઈ, ઢગ, ચિઠીઆં, સ્વંતત્ર, પરતંત્ર, મિથ્યાભિમાન, રિવાજને, પાયમાલ, મિલકત, સ્થિતિ, ખુશાલીને, પ્રસંજે, દીલગીરી, મેગેસ્થિનીસે, ભૂલશે.

પાઠ ૧૭—વિદ્યચતુર, ગુણિઅલ, પત્નીની, ઉત્સાહ, વેઠવૈતઢં, અમસ્તી, વર્તણુકથી, આશ્ચર્ય, ધર્મિષ્ઠ, ગરામણી, આવડત્રેવઠવાળી, વાણીઅણો, ઉલોગી, હણબણો, ભંગીઅણો, પછીતની, ઉદમી, હિંમતવાન, થાણુદારો, વહીવટદારો, વર્તતા, પ્રમાણિક, સૂચનાઓ, કુટુંબ, પ્રીતિ, ચંદી, રત્નગરી, રમણીય, અધ્યાકાષે, ગરબડાટ, જોસરીએ, ઠઠને, પેદાશ, બંદરમાર્ગે,

૮ ] બીજી ચોપડીના ડિક્ટેશન શિક્ષક ત્રણ આના.

દ્રવ્ય, ઉધરાણી. ઉત્તેજન, વેતરણ, જુજ, ધીરધાર, નાણાવટી, મટી; હોંસભર્યો.

પાઠ ૧૮—હિંદુસ્તાન, વિશાળ, વર્ષોનો, આશ્ચર્ય, ક્ષત્રિય, વૈશ્ય, બ્રહ્મચર્ય, અડવો, વિશેષ. વિધિ, દેવસાખે, રસિક, વિગાહે. ધર્મક્રિયા, શુદ્ધ, ધર્મોપદેશ, છુટ, અટકાવ, કાલિદાસ.

પાઠ ૧૯—હિરણ્યયાજ્ઞ, હિરણ્યકશ્યપ, કશ્યપ, કૂરૂપે, સાહેબ, ત્રાસ, દિગ્પાલ, પવતશૃંગ, ખળભળાના, પ્રોઠા, સુરશ્ચં, ત્રાહે ત્રાહે, લાતોલાત, ઉત્પાત, દુર્મતિ, ચોખુંટ.

પાઠ ૨૦—કાલીની, લોણાવલાનું, રોશન, વિહાર, કાલી, દેવાલય, ચિતામાંથી, પૂજવામાં, ત્રાસેક, ચૈત્યો, શિવપકામની, પાઘડીપટે, પુટનું, સ્ત્રીપુરુષનાં, પૂજનું, સ્થાન, ઢાગળ, ધાતુ-ગર્ભ, ઘંટ, મૂર્તિઓ, સ્તલ, ભિક્ષુઓને, ચડતીપડતીના, રડયોઅડયો; ભિક્ષા; કાણુભંગુર; વૃત્તિઓ; નિર્વાણ; કલ્પનામાં દિનચર્યા, સૂર્યોદય; દોષોનો; ભિક્ષાપાત્ર; વાસીદું; જિંદગી.

પાઠ ૨૧—કૃષ્ણા; બેઝવાડા; પુણ્ય; ઉંચાણ; તૂટી; ગણતરી, હિસ્તનાપુર; પ્રદેશ; પૂર, પુરાઈ; કોલેડૂન; ગોઢાવરી; તુંગભદ્રામાંથી; મથાળે; શોલાપુર; જિલ્લાની; સાવણ; કાઠિઆવાડ; માંગરોળ; નદીતળીઆ.

પાઠ ૨૨—હલપતરામ; લોકપ્રિય; કાઠિઆવાડ; વઢવાણ; બન્ધુઆરિ; શ્રીમાળી; હાલ્યાભાઈ; ગામઠી; સ્વામીનારાયણ; સંપ્રદાય; દેવાનંદસ્વામી; શરણું; કાર્થિક; હંતકથા; રસિક;

ત્રીસ; હિતેચ્છુ; વર્નાકયુક્તર; સોસાયટિ; ઠરેલ; ભૂતનિમંધ; વેનચરિત્ર, પદ્ધતિથી, પ્રમુખપણા, વાચનમાળા, ક્ષીમતી, હિત, ઋતુવર્ણન, ખિનાળ, કાવ્યશક્તિ, વર્ષાસન, દેશઠાઝ, જિંદગી, ગરિબાઈમાં, લક્ષ.

પાઠ ૨૩—યુકિત, ધાર્મિક, નિરાધાર, ગુમાસ્તાગીરી, પુરસદ, તિન્નેરી, વિશ્વાસઘાતી, અત્યંત, પ્રીતિ, ઉચાપત, રૂપીઆ, ખોટા, સિદ્ધા, સીલક, વ્યસની, ઉડાઉ, ઢાંકયું, શિક્ષા, પુરેપુરું, જુહું, અન્નદાતા, દુર્ગુણો, લક્ષણ, નીતિ.

પાઠ ૨૪—ઝરિરાજ, તિથિ, ટાણે, ઝૂંડની, મદાસ્વાદુ, મિષ્ટ, હાણી, નિર્મળાં, ઝણાં, અગિઆર, પ્રસવો, જુક્તિ, ખ્યાત.

પાઠ ૨૫—પરાક્રમ, તોલ, સુખડું, હોંડયો, ખોડીખા-રામાં, આધમ્યો, પાધરો, કુખ્યા, કુણ, શાવકાર, ઘેરામાં, ઉઠાડનાર, સેરે, ઘોલ, આપટ, ગાંડીઉં, ઝૂંટાવી, હુખું, લૂટી.

પાઠ ૨૬—દેખા, સતાવે, ઋષિઓએ, પ્રાતઃકાળે, ચકવર્તી, કોટડી, નિમિત્ત, તોતલી, તલપતા, મલિન, આકૃતિ, આશ્રમસ્થાન, ક્ષત્રિયવંશ, પુરુવંશ, ધર્મદારા, પુછપરછ, ચક્રુંત, ચક્રુંતલા.

પાઠ ૨૭—કોલંબસની, ફરિઆઈ, બોધદાયક, વહાણવટી, ધરાદો, યુરોપ, એશિઆ, સ્પેન, આગસ્ટ, છટો, સપ્ટેમ્બર, અધીરા, કંટાળ્યા, અશક્ય, ચિહ્નો; સ્પષ્ટ તુતક, અમેરિકા,

## ૧૦] ત્રીજી ચોપડીનો “લિક્કેશન શિક્ષક” ત્રણ આના.

લીલાંછમ, વૃક્ષો, ઇશ્વરસ્તુતિ, હડહડ, કનડમત, પોશાક, ધુટણીઓ, વિધિ, દઢતા, ચઢિઆતું, ચૂકવું, સ્વાચં.

પાઠ ૨૮—હરિશ્ચંદ્ર; ધર્મિષ્ઠ; અત્યવાદી; દક્ષિણા; વિશ્વામિત્ર; કસોટી; કણ્ણે; રોહિત; સર્વસ્વ; મુદત; પ્રેમાનંદ; સ્થાનક; હોંડવા; ઠંટકવન; સુવાળી; ક્ષત્રિયાણી; નિંદી; અર્ધીકાયા; મૂલ; સ્તબ્ધ; ડોસો; ચંડાળ; આચકો; મુડઠાં; લુગડાં; જળામાંથી; ચિંતા; ધ્રજતે; સુદ્ધાં

પાઠ ૨૯—સુરપાણ; જળધોધ; ચાણોદધી; સઠ; વિદ્યાર્થી; તિલકવાડા; આદિત્યેશ્વર; ગરુડેશ્વર; ઢોરડું; સંસ્થાનમાંનું; કાળભૈરવનું; પટ; કુદકો; હરણકાળ; વારિ; માકડી ઘાટ; મોખડીનો ઘાટ; ઢાળ ઉતાર; ધુધવાટા; પાથર્યું; શાંતિને; અનંબ; ઘાટની; માર્છલ; શૂલપાણીશ્વર; ચૈત્રવહિ; પરકંમા-સીઓ; પ્રદક્ષિણા; જાત્રાળુઓ; સહાનૃત.

પાઠ ૩૦—ટાળે; સ્વજનને; દીનનાં; દુખડાં; અરચીઆ; સદ્ગુણ; અવનિમાં; તૂટયો; પલકમાં; છૂટે; સોવાળમાં; અડતાળીસ; સંઢેહ; સાક્ષી.

પાઠ ૩૧—કનકમૃગ; લક્ષ્મણ; પંચવટીમાં; લિલોતરી; વીણતાં; અલૌકિક; મૃગલાં; નિર્ભય; પુટ્ટી; શીંગડાં; ઊઠયું; અયોધ્યા; ચર્મનું; ધનુષ; મારીચ; વેષે; ચીસ; પર્ણકૃટીમાં; દૃઢય; વલોવાઇ; કઠોર; હરિઆળી; અતિથિ; ક્ષળમૂળ; વિકરાળ.

## ચાથી ચોપડીના “ડિક્શન શિક્ષક” ચાર આના. [૧૧]

પાઠ ૩૨—કંજુસ, મૂકેલું, આશીર્વાદ, હળદર, હુગડાં-લતાં, ફાંટાંતુટાં, સાણુ, ધુએ, કોઠી, પાઠીઆનું, ઠાંકણું, ગોહરી, સૂધ, ચત્તા, શીકું, વધ્યાસધ્યા, ઊંઘી, ખડખડાટ, સંકલ્પ, મુરકેલી, ધાસ્તીથી, ચોસડવેસડ, હાકતર, સંન્યાસી, અવસ્થામાં, આગ્રહ, હાટયું, બંદોબસ્ત, કૃપણનું.

પાઠ ૩૩—બનાવટમાં, નાસ્તિકપણું, અદ્ભુત, કર્તાએ, કીમતીપણું, રક્ષણ, સરળતા, સંરક્ષણ, નિરંતર, ગોઠવણ, છિદ્રવાટે, રચનાશક્તિ, પ્રજ્ઞાંક, અંધેર, સાખ પૂરે છે, જ્ઞાનશક્તિ, સ્પષ્ટ, શ્રદ્ધા, વિસારે.

પાઠ ૩૪—અવિનાશી, ઉદાસ, નિરાશ, કથાશ, નિર્મળ, નિશ્ચિન, સુવાસ, હાશ, દયાનિધિ, અશરણશરણ, અકળ, વિકળતા, વિષયથી, પ્રીતે, પતિતોદ્ધાર, વિસ્વેશા, અકલિત, કૃતિ, ગતિ, નિર્ખી, જળનિધિ, નૃત્ય, ઉછાળી, અલપતો, ઝૂકી, પ્રતિ, વ્યાધો, વિરાજિત, વૃક્ષે, તરુવર.

પાઠ ૩૫—નિરાશ, સ્નેહ, મુખાંધ, નિશાની ભૂસ્તરવિદ્યા, ગુમાસ્તા; તલાટી; ખોદાણુ; સ્વાશ્રય; ધર્માદા; ઇસ્પિતાલ; ગુનેહગાર; પૂર.

પાઠ ૩૬—વાસ્કોડા ગામાની; ધનાઢય; કીર્તિ; અફ-ગાનિસ્તાન; એશિઆ માઇનર; એશિઆ; હરીઆમાર્ગે; ખ્રિસ્તી; હરિઆર્ધ; શોધમાં; અમેરિકા; સમુદ્રમાર્ગે; પોર્ટુગલ; વહાણવટીઓ; આફ્રિકા; ડાયઝ; વહાણ; ભૂશિર, લિસ્બન.

૧૨] ચોથી ચોપદીના “(મિટ્ટેશક શિક્ષક” ચાર આના.

ચોબ્યો; મોઝાંબિક; મોંબાસા; કાલીકટ; સૂડ; જવાહીર;  
સિંહલદ્વીપ; મોલ્યુકા; ઝામોરીનને; સમૃદ્ધિ, છૂટ; મલાક્કા;  
સુમાત્રા, માહીતી, સપ્ટેંબર, લિસ્થન, પ્રવેશ.

પાઠ ૩૬—માર્કિવસ ઓર વૃસ્ટેર. કોટડીમાં. કીટલીનું  
સબજડ. તુરંગમાં. જેમ્સ. રકોટલાંડમાં. ગ્યામ્ગો. ગણિત-  
શાસ્ત્ર. ધૂમકેતુ. પ્રલાઈડ. પુન્ટન. આટ્લાટિક. સ્ટીવન્સન.  
ઇન્જનેર. જાતબુદ્ધિ. એન્જિનોની. નિર્ભય. પાંત્રીસ.

પાઠ ૩૮—પંચવટી. નાતમ. પર્ણકુટી તુળસીકેરાં.  
વૃંદ. ખટપટ. હિંડોળા. કઠળી. નારિકેળ. શતપત્રી. કંઠહાર.  
સોહામણા. ભૂંજ. કારંડવ. કોંકિલા. લાલત. વિહંગ. ભૂધ.

પાઠ ૩૯—ચોવીસા. પુરાવો. સત્તરમા. જન્મ્યા. નિર્ધન.  
વિદ્વાન કારસ્ત્રી. નામીચી. મૂળ. પાટણ. અભિમાન શાખાશી.  
દીલગીરી. કાણું. નિશ્ચય. સંસ્કૃત વાર્તાઓ. રસિક. શણગારી.  
વલ્લભ. ઉત્પન્ન. નંદરખાર. રસીલા. આશ્વયં. દ્રાપદીહરણ.  
આખ્યાન. અઠવાડીઆમાં. વિવાહ. લક્ષમણ. શીઘ્ર. પરતાવો.  
નળાખ્યાન. સુભદ્રાહરણ. નરસિંહ. હૂંડી. મામેરું. ખૂશ.  
સુધન્વાખ્યાન. શ્રીમંત. ગૃહસ્થ. પ્રીતિ. કવિત્વશક્તિ. માહું.  
ખુશામદ. રૂઢનાથદાસ. પાત્ર. સ્વર્ગવાસ. પૈસેટકે. ઘડપણ.  
આરોગ્ય.

પાઠ ૪૦—હારુન અલ રશીદ. હઝરત. મહંમદ. પેગંબર.  
ઘડો. ખુલ્લુ. એરાશિદીન ધાર્મિક. ખલીફા. ઠાઠમાઠથી. ફરના.

પીતરાઈ; મુઆવીઆ; શસ્ત્રના; ઓહો; વંશપરંપરા; હમાસ્કસ; અખ્યાસ; પ્રગ્રાત્ર; મુહંમદ; ખિલાફત; બગદાદ; અખ્યાસી; પ્રખ્યાત; ધર્માધ્યક્ષ; મુરખી; નામાંકિત; રાજનીતિ; કુશળ; ખૂબસુરત; ખૂબસુરતી; કિંમત; દીનારથી; તાબુખી; હિંમત; યુક્તિ; ખજાનથી; સૂચના; દદિએ; ખુદાવંદ; દામ; સૂધ; મુખાઈ; તિજેરી; ધર્માદા; તાબડતોબ; સંકટ, ટાળવામાં

પાઠ ૪૨—દેશાટનના; સંસ્કૃત; શ્લોક; પંડિતની; મિત્રતાને; ખુદિ; રીતરિવાજ; હોશિયારી; ઉદ્યોગ; અક્કલ; સૂઝે છે; મૂર્ખ; મશુવહાલું; ભાતહિંમત; વેઠવાની; હુન્નરો; દુનિયા; ખ્યાલ; પુસ્તકાલય; સંગ્રહસ્થાન; ઇસ્પતાલો; કિલ્લા; પૂલો; વેનિસ; વિબાપુર; ધુમટ; રેલવે; મનુખ્ય; કૃતિઓ; આશ્ચર્ય; ધુધવાટ; ધોધ; ખુબીઓ; નિહાળવાથી; મિઠાશ; સ્મરણ; નિહાળવું; ભટકવાથી.

પાઠ ૪૩—ખારીલાપણું; દેખી; ધુરકતા; દૂરપણું; ઘોળાયા; છુંટયા; લૂણાની; હકય; નુકસાન; ચીમળાયા; પ્રપુલ્લતા; સ્વપ્ન; સ્વાર્થ; કૃત્ય; દેખીલા; ધિક્કાર; છૂટયોજ; એકાદ; ઔદ્ધવના; ગ્રહાદત્ત; કોશળ; દેશનાં; ઘાતછી; દુરમનાવંટનું; ઓસડ; આયડયો; વાંસળી; ખૂશ; ઊઘી; વીરનું; ભૂખણ.

પાઠ ૪૪—શાંતિભરી; હિંમત; કરિઆણા; બંદુકનાં; લોખંડ; મીઠુંભરતો; છુટકો; ભરાનો; ખાસકો; મોંઘરો; બડાકા.

૧૪] ચોથી ચોપડીના “ડિક્ટેશન શિક્ષક” ચાર આના.

ઊઠયું; આડોશીપાડોશી; ઝગઝગતી. જોતને; ધૂજવા; દહ-  
તાથી; વર્તણું.

પાઠ ૪૪—હિતનાં; હરિગીત; સૂણે; બધિર; સ્વાધીન;  
નિર્ભય; સ્તુતિ; જૂઠ; નિંદે; પીઠ; અનાદર; દશા; સહી;  
હિંદુ; ઠડુ; ભાવણ, હિતકાર; રોહી; આમદાની; હાનિ;  
મુએલાનું; સર્વથા; નર્મદાશંકર.

પાઠ ૪૫—દશેરા; આશ્વિન; ભાંડ; ઢોડાઢોડ; સૂતા;  
અધીરા; જાગરણ; છુંદાઈ; આશ્ચર્યકારક; છુટી; રમણિક;  
સાથીઆ; સ્પર્ધા; ઉત્સવ; હૈયામાંથી; હર્ષ; છુટ્ટી; ભરપુર;  
ફૂદી; ચોટામાંથી; મિઠાઈવાળા; રાજપાઠિકા; પત્થર; સ્ફટિક;  
ચોખ્ખાકાર; અપ્પાણ; ઘટિકા; અગાસી; કીર્તિસ્તંભ;  
દિવાલો; કૃષ્ણ; રાસ; સૂર્યોદય, ચોઘડીઆં, ગડગડયા, શંખ-  
નાદ, શર્યાથી, રનાન, ઈષ્ટદેવ; સમક્ષ; દક્ષિણ; ભિખારીઓ.

પાઠ ૪૬ મા. ૧—વાદ્મીકિ. પારધી. રોહ. માઠી સૂઝયું.  
પંચવટીમાંથી. લક્ષમણ. સુગ્રીવ. અંગદ. જાંબુવાન. મિત્રા-  
ચારી. પત્તા. અશોકવન. એધાણી. અનુચરો. યુદ્ધ. ગોઢડાં.  
શિક્ષા. બુઝાવી. દરીઆકિનારે. પડાવ. વિઠિ, વિભિષણ.  
મંદોદરી. ફોકટ. ઇંદ્રજિત. કુંભકર્ણ. પ્રવેશ. અયોધ્યા.  
ગર્ભવંતા. અશ્વમેધયજ્ઞ. લવકુશે. પતિપત્ની. વર્ણબ્યા.

પાઠ ૪૬ મા. ૨—હસ્તિનાપુરની. માલીક. ધૃતરાષ્ટ્ર.  
પાંડુ. શુષિધિર. સત્યવાદી. ગદાયુદ્ધમાં. અર્જુન. દુર્યોધન.



સુબંધ ઇલાકાની ભૂગોળની પ્રત્નોત્તરમાળા ૪૥ આના [૧૫

સ્વાર્થી. યુકિતઓ. નિષ્કળ દ્રોપદીનો. સ્વયંવર. મચ્છવેધ. ઇંદ્રપ્રસ્થ. સ્થાપી. રાજસૂય. જુગટું. રાજપાટ. યુકિત. શકુનિ. સુદ્ધાં, વૃદ્ધો. ગુપ્ત. દ્રોણાચાર્ય. બીષ્મપિતામહ. પૌત્રને. દ્વિમાલયમાં. વર્ણાશ્રમના. વિષયો.

પાઠ ૪૭—સાધીએ. ભિન્ન, ભિન્ન. જ્ઞાનતંતુએ. ગતિ ચલનવલન. ઉત્સાહ. ઢીલા. કંતાઈ. લકવાના. પિડાતા. શખસોની, પલાંઠી. ત્વરાથી. અપાટાબંધ. પોષણ. શ્વાસો. રક્ષાસની. ક્રિયા. પ્રાણવાયુ. છુટી. છિદ્રોવાટે. કૂલ. પાશ્વનશકિત. કલેજું. બરોળ. ગુરહા. પુષ્ટિ. હસ્ત. પિશાબ. સ્વપ્નાં. નિદ્રા. ઘસઘસાટ. ઊંઘે. શ્રમ. અવશ્ય. નિરુદ્ધમીને. ઊડી. નિસ્તેજ. શ્વાસ. કુદરતીથી. બનેટીથી. ગુંચવાએલા. વિનોહ. શિક્ષણ. વર્તવું. મધ્યમ.

પાઠ ૪૮—પપયા. અંખે. ટૌકાર. ઢેલ. પલાશ. ઢહુકે. સુવાસિત. ઉડાડી. ટાણે. આકર. ચોર ખટ નિદ્રાને. વેષ્યવ. સુકવિ, સદ્ગ્રંથ. પતિવ્રતા. કંથને.

પાઠ ૪૯—ધર્મગ્રંથો. પુણ્ય. સ્લોકમાં. દ્રવ્યની. ઇત્યાદિ. વહીવટ. બલમનસાર્થ. કુશળતાથી. વૃત્તિને. રંતિહેવ. મરણ-શય્યામાં. ચંડાળ. જિંદગીની. વાણીઓ. વટેમાર્ગને. હિત. પરિણામે. અહિત. લક્ષમાં. સુષ્ટિચક્ષી. કલ્યાણમાં.

પાઠ ૫૦—આત્રેયી. ફળકૂલ. દર્શનથી. દંડકારણ્યમાં,

૧૬] બીજા ધોરણ માટે અંગગણિતનાં મનોયત્ન પાંચ આના.

અગસ્ત્ય. વાલ્મિકિને. મુનિઓ. વિદ્ન. અદ્ભુત. પ્રાણિમાત્રનાં.  
કાળજાં. પ્રીતિ. સંસ્કાર. ગ્રહણ. વિમળ. મણિ. સુખિંગ.  
ઠીંકરી. નિવાસ, પંચવટીમાં. આંસુ. વાસંતી. વજ્રપાટ.  
અરુંધતી. રઘુકુળ. વૃદ્ધ મોટેરાં. ઋષ્મશુંગ. કૌશલ્યાઓ.  
અશ્વમેધ, સંતોષ. આશ્ચર્ય. વજ્રથીઓ. કર્કશુ. પુષ્પથી.  
મહાત્માનાં. ચિત્તને. ઉત્તમરામચરિત્ર. મણિલાલનાં. ભાષાંતર.

પાઠ ૬૧—શક. પંચાંગમાં. વિક્રમ. સંવતનો. શાલિ-  
વાહન. ઇસ્વીસનનો. દિવસ. પૂર્વે. છઠ્ઠા. ઉજ્જનમાં. મુલતાન.  
માલવ. આઠમા. સંવત્સર. શાતવાહન. દંવકથા. પેઠણમાં.  
શેષનાગ. પ્રસન્ન. મૃત્યુ. વેતાળ. પુણ્નમાથી. અભિષેકનો.  
યુધિષ્ઠિરનો. ઇંદ્રપ્રિસ્તના. કાવતરું. અણુબકકર, બિંટ. દિવસ.  
ખલીફા. ઝયદેઝરદી.

પાઠ ૬૨—ધાક. બાયલા. જવામઈ; છુટાડ્યોને. પરિ-  
ણામે. ઢાલ. જંગલ. ઝાંઝ. યુમરાણ. ભાસતું. અભિપ્રાયો.  
વંશપરંપરાથી સૂંઢ. સાંખેલા. નિશ્ચય. હલીલો.

પાઠ ૬૩—શામળબટ. શીજોડ. જામવેલી. વેમણપુર.  
ગોમતીપુરને. વીરશ્વર. આણંદબાઈ. ચીકુંજ. લેહઓ.  
પાટીદાર. શેખ. બારોટ. આશય. કીર્તિ. પચાસતું. ઉર્મિથી.  
સિંહાસન. બત્રીસી. મુઘલહોતેરી વૈતાલપચીસી. રાવણ-  
મંદોદરીસુવાદ. મદનમોહના. બરાસકસ્તુરી. ઉદયમકર્મસુવાદ.

## ત્રીજી ચોપડીના ડિક્ટેશન શિક્ષક ત્રણ આના. [૧૭

પ્રસિદ્ધ, ભૂખ, ઉત્તેજન, કારસી, ઉર્દુ, સંસ્કૃત, વિષયો, શિક્ષા, કથે, વાર્તાસ, સમશ્યા, શૂરવીરપણું, પરદુઃખભંજન, પ્રિય, અનીતિ, સુખાઈ, ખુખી, છપ્પા, મમતાળુ, સ્નેહી-ઓના નાંધ્યા, સાંખતાં

પાઠ ૫૪—નિર્દોષ, છૂટયો, શ્વાસ, રુંધાઈ, ઢીલી, ધડકતો, ફૂર, હસતો, દહય, અણુજો, હાનિ, સામ્યનું

પાઠ ૫૫—મૂખે, પ્રતિષ્ઠા, પડિતને, વિદ્યાભ્યાસ, પ્રશ્ન, સુહૃદ, ડાઘું, સમશાને, ભાંડું, દષ્ટિ, ભૂંકવવાનું, સંભાવણુ, લપસ્યા, ઘુંટણ, ચોટલી, સત્પુરુષનું, લક્ષણુ, ઠયું, શ્લોક, સુતરફેણી, દીર્ઘસૂત્રીની, નિંદા, છિદ્ર વિદાય,

પાઠ ૫૬—પેગંબર, ઇસ્લામ, મૂર્તિપૂજક, મહા, મંદિર, બાત્રાળુ, વહીવટ, કુરેશ, દસ, સુતલીખ, અબદુલ્લાને, સ્થિ-તિમાં, બાત્યાવસ્થામાંજ, પાલન, અણુતાલીએ, ખઠીબખીબી, આસ્થા, પુનર્લગ્ન, કાષ્ઠપાપાણુ, અદ્ભુત, સૃષ્ટિ, નિયંતા, અનાદિ, પરિપક્વ, દઢ, પરિણામે, અનુયાયીઓ, ધાસ્તી, તુચ્છકારી, ઉલટલેર, સહનશીલતા, સદુપદેશ, અગ્રેજર, પ્રાસાદિક, નિષ્ક્રમ, વિનંતી, પ્રયત્નમાં, ઘાટ, હિજરત, હિજરી, પરાણાગત, નિરુપાયે, શસ્ત્ર, પથેંત, સ્થાનક, ધર્મોપદેશક, સુરાપાન, જ્ઞાનાનિક, વ્યવસ્થાના, સિરિયા, આફ્રિકા, તુર્કેસ્તાન, અફઘાનિસ્તાન, ઇસ્લામી, ઉચલાવી, જાણુસંતુષ્ટ, સ્વગવણ, દુનિયામાં.

પાઠ ૫૭—યજ્ઞદેવર્ષ, ગ્રહણ, કાઠિઆવાડની, ઓગણીસ, હરીઆવાટે; સંબલપુમાં, ધર્મશુર, હસ્તુરૈ, સોળ, અહુરમઝદ, તરવો, કસ્તી, સહરૌ, ધૂપ, અર્પણ, બંદગી, સરત, હથિયાર, લગ્નવિધિમાં, અગિઆરી, અંકલેશ્વર, વરિઆવ, દસાલાહ, ફીરંગીઓ, ખ્રિસ્તી, અલાઉદ્દીન અલદખાનની, ઉઢવાડે, જિલ્લાના.

પાઠ ૫૮—મહંમૂદ, ઘોરી, પૃથ્વીરાજ, અફઘાનિસ્તાનમાં, ગીઝનીની, ટક્કર, દિલ્હી, તુંવાર, શાહબુદ્દીન, ઉર્ફે, ચાણેશ્વર, યુદ્ધ, ભંગાણુ, મિટ્ટી, કાણાકાણુ, ખટકયા, નિરાંતે, ઉધ, હરમિઆન, એશઆરામ, અંયુકતાને, બેદીલ, અંદેશો, મિત્રાચારી, ગફલતમાં, સરસ્વતી, ઓર્ચીતા, બખતરવાળા, ઘોડેસવારો, ઇતિહાસકારોના, ઘાત, આશ્રિત, અંદબારોટે, શબ્દવેધનો.

પાઠ ૫૯—ફિરોજશાહ, તઘલખ, વિશેષે, યશસ્વી, બેશક, કીર્તિ, તેજસ્વી, હર્ષવર્ધન, શિલાદિત્ય, દીપલપુર, હેરાનગતિ, ધર્મિષ્ઠ, તમાવી, હસ્તાવેબે, બિછાના, દિવાનખાનાં, પૂલો, મહેસાઓ, સરાઓ, ફળદ્રુપ, ફક્ત, તિબેરીને, પહતર, ખેડાણમાં, ઉત્તેજનમાં, નિર્ધન, ઉઘાડ્યાં, કનકતોનીમકહલાલ, યશસ્વી, તેલંગણુનો, આંતિમાં.

પાઠ ૬૦—તેમુરની, સ્વતંત્ર, ખુનરેણ, અંધાધુધીની, વિકરાળ, સમરકંદમાં, એશિયાના, લૂટયા, બેદા, અસ્ત-

વ્યસ્ત, ધાડું, લૂટતો, હિંદુકુશથી, સુખારકમાં, ટકાયું,  
જૂતનેર, કતલ, નાખ્યા, ઉજ્જડ, ફીરસ્તા, અતિશયોક્તિ,  
લૂટકાટ, મુડકાંના, હરમિઆન, દૂચ, બંદગી, દ્રવ્ય, લૂટયું,  
અલાટ, હરદાર, ત્રેસઠ, નસરતખાંને, ઇકબાબખાંએ.

પાઠ ૬૧—યુદ્ધનીતિ, રાજ્યનીતિ, પરિણામે, નામાં-  
કિત, રાજ્યાધિકારી, કીર્તિવંત, નીવડયું, કાઠિઆવાડ,  
કાશ્મીર, કટક, ઓઢીઆ, બિકાનેર, બુદ્ધિબળ, દહતા,  
મૈર્યને, અધિપતિ, બેઠયું, ત્વરાથી, ગભરાટનો, સુરંગો,  
પ્રવીણ, સૂચના, ફૂર, સન્માન, કતલ, ધર્મમંદિરો, દીર્ઘ-  
દષ્ટિથી, યુદ્ધનીતિ, ખ્રિસ્તી, ટોડરમલ, કાયસ્થ, પદ્ધતિ,  
ઇન્સાફનું, વિધવાઓ,

પાઠ ૬૨—હલદીઘાટની સૂઢ, સાતેમ, સિસોદીઆ,  
સોલાપુર, તિરસ્કાર, સૈનિકોને, હથિયારમાં, તૂટી, પડયા,  
ચોદાને, ઉન્મત્ત, બહારે, હરમિઆન, ગ્વાલીઅરનો, પહોણ,  
મેમાનગીરીનો, સ્વામિભક્તિ.

પાઠ ૬૩—પોર્ટુગીઝ, બન્યુઆરિ, આગતાસ્વાગતા,  
પ્રતિનિધિ, ચિતોડ, જુજ, ઘરવટથી, ઠકામશકરી, રત્નજડિત,  
ફૂરતાથી, ઇમુખ્રિસ્તનાં, કીનખાબ, ખટપટથી.

પાઠ ૬૪—મયુરાસન, અમૃદિનો, અહલુત, ટેવનિંઅર,  
દિવાનખાનું, બત્રીસ, સ્તંભ, ફરિયાદ, મુંવાળું, બિછાનું,  
રાજબિહ, અગિઆર, મુદ્દાં, યાદગીરી, વખ્તેતાઈસ, ચોપુ-

૨૦] ત્રીજી ચોપડીનો “ડિક્ટેશન શિક્ષક” ત્રણ આના.

હીઆં, ભાથા, મોતીજડિત, વેનિસનો.

પાઠ ૬૬—યુદ્ધનીતિ, પરિણામ, વિષમ, વિભાગુર, લૂટફાટ, ઉત્સાહ, તિરસ્કાર, છુટકારો, ઉત્કંઠા, કેકલુમાં, સિંહગઢ, પુરંદર, મંદગાડની, વિપ્લિ, બાબુલ, મક્કા, ચુસ્ત, મિક્કા, દિલીરખાને, ઠરાવો, સંભાળ, ધર્મધ, કટ્ટો, રણ-શંઘ્રામમાં ઘોડેસવાર, અણુવિશ્વાસ, રાજ્યભિષેક, મંત્રિ-મંડળની, નિષ્ઠા, અત્યંત.

પાઠ ૬૬ —સૂર્યમાળા, ગુરુ, યુરેનસ, નેપ્ચ્યુન, બૃહ-સ્પતિ કક્ષા, નિહાળીને. ધૂમકેતુઓ.

પાઠ ૬૭—નક્ષત્રો, પ્રકાશિત. મર્યાદા, ક્ષિતિજ, ધ્રુવનો, કલ્પી, સમર્પિ, લુપ્ધક, ગોળાર્દમાં, બુદ્ધત્વ, કૃત્તિકા, રોહિણી, પુષ્પ, અિચોઅિચ.

પાઠ ૬૮—અક્ષાંશ, રેખાંશ, ચોકસપણે, પ્રત્યેક, શુભાર, વિષુવવૃત્ત, વતુળ, રેખાંશવૃત.

પાઠ ૬૯—નિયમિત, વ્યાપારવાયુ, જૂન, નૈર્ઋત્ય, આંધી.

પાઠ ૭૦—કાર્થોનિકએસિડઆસ, સદ્યાદ્રિમાં, મહારાષ્ટ્ર, શૂળપાણિના, ગેરસપાથી, શરાવતી, વટાઇને

પાઠ ૭૧—ભૂતળચયના, ક્ષીપકલ્પ, કન્યાકુમારી, ક્ષણદ્રુષ, આહસિક, બિનાય, ઠીંગણા, નળિજળી,

પાઠ ૭૨—દિલ્હી, અલાહાબાદ, લખનૌ, મછલીપટ્ટણ  
ડેલહોસી, પ્રહ્લપુત્રા, ત્રાવણકોર.

પાઠ ૭૩—નિશેષ, અમેરિકાથી, પત્થર, નિકાસ,  
ઉચ્છવાયલ, રત્નાગીરી, નાજિએર, અનુકૂળ, ડકકો, મિતિ,  
પોષ.

પાઠ ૭૪—સ્નેહી, હિંમતરામ, નેગાપટ્ટણ, પોંડીચેરી,  
મુસીબત, વિજાગાસટ્ટણ, શીંગડાં, ચિલ્કા, સિંકોના, ચિતે-  
ગામ, આક્રિઆળ, પ્રહ્લદેશની, ઇત્યાદિ.

પાઠ ૭૫—વહીવટ, બ્રિટિશ, બલુચિસ્તાન, અંદામાન,  
હૈદરાબાદ, મહેસુર, સેક્રેટરિ, કમિશનર, રેસિડન્ટ,  
ઇંડિઆ, ઓફિસ.

પાઠ ૭૬—કૂંકે, વાયુશોષક, સોળ, નાઇટ્રોજન,  
અતિશય.

પાઠ ૭૭—પડઘો, ખૂંદી વળ્યો, ઘોષ, ધ્વનિ, ધૂળતી,  
અથડાઇને, પડઘમ, ઇંદ્રિયને, નઠતર, દિવાલ, પ્રતિધ્વનિ.

પાઠ ૭૮—સંઘાતે, અભયળ, વિરમય, ઊંઘ્યો, ગાઢ-  
નિદ્રા, આકૃતિ, કાળાંતરે, મુળીઆં, કાદવકીચડ, ગટ્ટા.

પાઠ ૭૯—પુવારો, ચિપીઆ,

પાઠ ૮૦—બુચમાં, ઉપ્પતામાપક, યંત્ર, થર્મોમીટર,  
પુલ્લવેલો, હિમબિંદુ, દરમિઆન.

૨૨] પાંચમી શોપડીના ડિક્ટેશન શિક્ષક ચાર આના

પાઠ ૮૧—સ્પષ્ટ, સજ્જડ, ઢાંકણું, ઉંધા, ચત્તો, પડદો, શોષાઈ.

પાઠ ૮૨—ઇટલિ, ગૂઢ, પ્રત્યેક.

પાઠ ૮૩—દ્વિહજ, એકહજીઆં, ફૂટેલા, ચીમળાઈ, સુકાએલાં, ફૂલમણી, ઢાંકણ, વજ્ર, તુળસી, ફેરીશ.

પાઠ ૮૪—પુષ્પકોશ, અવશ્ય, સીવણ, પરિપક્વ, બીજાશય, આતુરતા, સંયોગ.

પાઠ ૮૫—વનસ્પતિ, સ્થિતિ, મિશ્ર, ફૂગ, ઉત્પન્ન, પંક્તિ, ટપકયાં, જળાશયોમાં, ઉત્પત્તિ, વિચિત્ર, પિંડ, વૃદ્ધિ, સમુજાગાં, હરિઆઈ, સૂક્ષ્મદર્શક, બેક્ટેરિઆ, સૂક્ષ્મ.

પાઠ ૮૬—ઝુમખો, ફૂટયા, ભારવટીઆ, સાવરણી, મશાલ, હુકકાનો, મસાલો, તાસકો, સ્વાદિષ્ટ, કલ્પવૃક્ષ, ખૂબસુરત, પરડા, મિઠાઈ, ટીશીઓ.

પાઠ ૮૭—ચહેનચાહતમાં, અસ્તર, તુંગભદ્રા, લક્ષ્મી-કામ, અધાપિ, અણીશુદ્ધ, ટકાઉ, શોભિતું, સમિધ.

પાઠ ૮૮—બુદ્ધિશાળી, પ્રશ્નોના, મૂર્ખ, સંપૂર્ણ, હોંસ પારિભાતિક, તુકમરીઆ, સૂંઠ, ભાસુસ, ટમેટા, વેંજણ, ઈયળે,

પાઠ ૮૯—ઉત્પન્ન, જંતુમાંથી, કાંતે, પતંગીઆની, ઈયળ, પ્રશ્ન, જંદગીમાં, અનુસરીને, માદા, ઇંડાં, કાળાશ, જન્મે, ચેતુરનાં, પુષ્ટ, અઠવાડીઆં, ફેશિયો, વિટાળે, નિરાંતે, સોહામણાં, ફૂદતી, મૂછ, સૂંઠ, સોળ, અવસ્થા, બિડાએલી,



બીજા ઘોરણ માટે અંકગણિતનાં મનોયત્ન પાંચ આના. [૨૩

હંકાએલી, શિખામણ, ધિક્કારવું, અનુકૂળ, પરિપૂર્ણ.

પાઠ ૧૦—ઇંડું, શાહમૃગ, પારદર્શક, ત્વચા, પોષ્ટિક, અપારદર્શક, સફેદી, સજ્જડ, ભોંકવાથી, વૃદ્ધિ, દહય, સૂક્ષ્મદર્શક, વીટળાએલી, શિરાઓ, શોષણ, જરદી, અદરશ, પડદો.

પાઠ ૧૧—મનુષ્ય, ભંગુર, સમુળગી, કપિ, ગોરિલો, નીલ, માંકડાં, વાંદરાં, સપાટાબંધ, ઠેકડા, ફૂડતાં, અટકચાળાં, તૂલને, ટટાર, દોડાદોડ, ધ્રુવદેશ. સિઆમ, આફ્રિકામાં, વિશાળ, ઘુંટણ, બળિએલ, કૂર, વિકરાળ, ઉરાંગઉટાંગ, જુંપડું, કબીલા, સહીત, વર્તતાં, બંધારણ; બેડોળ, હાડ-પિંજર, અતિશય, ચઢિઆતું, વિક્કાનો, અનુમાન.

પાઠ ૧૨—પત્થરનું, હથિયાર, જન્મ્યાં, તથાપિ, સૂઝયો, કાચલાંવાળાં, ભાંગવામાં, હાલ્લાં, કલેડાં, ગરમાવો, મુખ્યત્વે, હેળવ્યાં, શોષ, શિલ્પશાસ્ત્ર, શ્રેષ્ઠ,

પાઠ ૧૩—સંધાએલો. તાલુકાની, પૃષ્ઠમાંથી, દહય, રજણુ, ટચલી.

પાઠ ૧૪—આસોરફાસ, ચોકખું, ઇંદ્રિયો, સ્થિતિ સ્થાપક, આસનળી, પ્રાણવાયુ, ઉચ્છ્વાસમાં, નિરંતર, બખોલમાં, બિંધતા.

પાઠ ૧૫—રંગાટકામ, ફેંટો કચુંબી, પિળાશ, નિચોવી, ભિનાશ, રૂપીઆબાર, નિચોવ્યાં, ગદલ, લીંબુ, ખાણ,

હળદર, અખ્યાતી, કીરમજી, મિશ્રણમાં, ફટકડી, ગળિઆરા, સાક્ષાં, સળેલું, ચીચુડાના, એલીઝરીન, ઉરાડી, કેલટાર-માંથી, સાળુ.

પાઠ ૧૬ — નળીઆં, મટોડી, લાહ, ગુંદાઈ, મુલાયમ, ચિપાશ, કાળું, સપાટ, પુઠીઉં, ખીલડા, ઢાળ, પુઠીઆમાં, ચઢાવ્યો, ફાલ્યું, પલાળતો, ચોંટતો, ટપેરે.

પાઠ ૧૭ — હિચાલન, મનસુખો, હાંડીઓ, બુધાને ટેકવ્યો, સ્ટેશન, પેડાની, સાણસી.

પાઠ ૧૮ — ગરગડી, રેંટ, નમુનો, નિહાળો, આસરે, હોરડું, વળગાડેલું, ટાંગ્યું.



એડણી\* ના એકજ સરખા

નિયમવાળા શબ્દો.

રિવાજ, દિવાલ, નિલાવ, વિવાદ, વિહાર, વિવાહ, ખિતાબ, નિરાશ, મિઠાશ, લિનાશ, નિકાસ, શિઆમ, દિવાન, વિશાળ, શિઆળ, શિઆળો, પિશાબ, નિવાસ,

\* તત્સમ, તદ્ભવ, અને પદ્માપાના શબ્દો ખાસ નિયમવાળા કહેવાનો અર્થ કિદ્દેશ નથી, પણ દરકોઈ શબ્દમાં ખીજો અક્ષર દીર્ઘ હોય તો પહેલો હ્રસ્વ આવે, અને ત્રીજો દીર્ઘ હોય તો ખીજો હ્રસ્વ આવે એટલેજ સરખો નિયમ હોવાનો હેતુ છે.

ચિતોડ, વિનોદ, નિશાની, નિતારી, તિજેરી, ભિખારી, નિહાળી, વિટાળી, મિઠાઈ, ચિતારો, પિડાતો, બિછાનું, વિટાળે, ધરાદો, વિસારે, વિશેષ, ચિયદીઓ, ચિપીઓ.

ચિત્રામણ, વિલાયત, મિનાકારી, મિલકત, શિખામણ, મિથ્યાભિમાન દિગ્પાલ, બિક્ષાપાત્ર, હિતેન્દ્ર, નિરાધાર, સિદ્ધાંતરી, વિરાગિત, બિલાફત, બિડાએટ્ટી, વિજયપુર, નિહાળવું, વિભીષણ, હિમાલય, ઇત્યાદિ, મિત્રાચારી, બિ-કાનેર, સિસોદીઆ, દિલીરખાં, બિડાએટ્ટી.

પરિણામ, બળિએલ, અભિમાન, અભિપ્રાય, ઘડિ-આળ, વરિઆવ, અગિઆર, ફરિયાદ, હોશિયાર, હથિયાર, કાળિદાસ, ગળિઆરો, નાળિએર, નારિકેળ, નાળિએરી, નળિએરી, હરિઆળી, અગિઆરી, પારિજાતક, આક્રિઆળ, ગરિબાઈ, હરિઆઈ, ફરિઆણું, અઢિઆતું, જરૂરિઆત, કળ-જિઆત, હરમિઆન, બહુચિસ્તાન, અશ્વિનીકુમાર, પતિ-તોદ્ધાર, ઇસ્પતાલ, હસ્તિનાપુર, કાઠિઆવાડ, અમેરિકા, સંક્ષિપ્ત.

સુસ્તં, સુસ્તી, કુસ્તી, સુખાઈ, હુર્ગુણ, હુર્મતિ, હુર્ગંધ, મુંઝાઈ, ધુમાતો, સુમાત્રા, સુહાય, ખુલાસો, ખુશાલી, સુરોપ, પુરવો, શુમાર, પુવારો, કુરેશ, કુરાન, ખુઝાવી, છુટાડ, પુરાઈ, ઉપાડે, ઉડાડે, ઉતાર, ઉછાળી.

૨૬] ચોથી ચોપદીના “હિકટેશક શિક્ષક” ચાર આના.

ઉપાસના; ઉત્સાહ; ઉત્સવ; ઉત્પાત; ઉત્તેજન; ઉચ્ચ-  
પત; ઉઘાઠયા; સુકાએલું; ગુમાસ્તો; ખુશામત.

ખૂશ; ખૂબ; છૂટ; ખૂટ; લૂટ; ભૂપ; ધૂપ; ભૂલ; ફૂલ મૂલ,  
તૂલ; પૂલ; પૂછ મૂછ; મૂળ; ધૂળ; પૂર; ફૂર; શૂર; ફૂચ; ખૂચ;  
ભૂન; ધૂન; ઊન; ઊઠ; મઠ; જૂઠ; ફૂઠ; સૂઠ; જૂજ; જૂથ;  
ગુઝ; ફૂગ.



## કઠિન મળતા શબ્દોની તારવણી.

ધાતુ; હિતુ; ઋતુ; જંતુ; તંતુ.

માાયળુ; ઇયાળુ; મમત.ળુ; કૃપાળુ; ભત્રાળુ; સાળુ;  
વાળુ; વાયુ.

મૃત્યુ; વિષ્ણુ; ભુજ્યુ; હિતેચ્છુ; સ્નાયુ.

ખિંદુ; સિંધુ; બંધુ; પરંતુ; આંસુ; પાંડુ.

નિરાશ; ચિકાશ; ભિનાશ; ભિલાશ; પિળાશ; મિઠાશ;  
તિખાશ; કચાશ; કાળાશ; ભુરાશ.

સ્થિતિ; મિતિ; તિથિ; ગિરિ; વિધિ; નિધિ; મિનિટ;  
ક્ષિતિજ; ક્ષિટિશ; જળનિધિ.

ગતિ; પતિ; મતિ; ભતિ જ્ઞાતિ; શાંતિ; કાંતિ; નીતિ;  
રીતિ.

હાનિ. મુનિ. શકુનિ. અવનિ. સાંઘીપનિ. ધ્વનિ.  
ધંત્યાદિ. અનાદિ.

## મુંબઈ ઇલાકાની બૃજાળની પ્રશ્નોત્તરમાળા ઠા. આના. [૨૭]

કપિ; કઢાપિ; તથાપિ; અઘાપિ.

ઝંપિ; જન્યુઆરિ; સેક્ટરિ; સોસાયટિ.

ઢોરડું; પાંદડું; ગોઢડું; ઉદવાડા; મંદવાડ, ગંદવાડ  
ઢાંડી; [મુડદું; પડદો; વડોદરા.

શરણુ; ભક્ષણુ; લક્ષણુ; શિક્ષણુ; વર્તણુક; નીમણુક.

પટ; ખટ; ખીલવટ; ખનાવટ; ધુમટ; ફેકટ; આપટ;  
ઘાટ, કમકમાટ; ખડખડાટ; ખડખડાટ; પુટ; અખૂટ.

રઠ; વઠ; ઢાઠ; નાઠ; વાઠ; ભાઠ; વિનોઠ; સૂઠ; ચૌઠ.  
આઠ; આઠ; પાઠ; ઠઠ.

રૂપીઓ; મહીનો; હરીઓ; વાણીઓ; સાથીઓ;  
ખલીફા; ખંતીલો; ઓઢીઆ.

માહીતી; નામીચી; ગલીચી; ખત્રીસી; ભત્રીજી.

એશિઆ; આફ્રિકા; કેકિલા; ઘટિકા; રોહિણી.

આયુષ્ય; ભવિષ્ય; મનુષ્ય; વિશેષ્ય; પુષ્ય.

શેષ; વિશેષ; વિશેષણુ; વિશેષ્ય.

## જોડાક્ષર.

દઢ; અવશ્ય; બુદ્ધિ; સ્નાયુ; વિદ્વાન; પ્રયત્ન; કુસ્તી;  
ક્રિકેટ; મુસ્તી; મુખ્યત્વે; ઇંદ્રિયો; પ્રહાયર્થે; દ્વેષ; મશ્કરી;  
નિશ્ચય; દુર્ગુણ; મુખર્ષિ; આયુષ્ય; અકસ્માત; અણધાર્યું;  
પ્રખ્યાત; ચિત્રામણ; પરીક્ષા; ટાળ્યું; સ્વસ્થ; ગૃહસ્થ;

ચેત્યો; સ્વભાવ; શુદ્ધ; પ્રસન્ન; અસ્વચ્છ; શ્વાસવાટે; કાર્ભો-  
 નિક; ઉત્પન્ન; સિદ્ધ; નાભીટ્રાજન; ઓકિસજન; શુદ્ધ; કૃપાશુ;  
 મૃત્યુ; કોકેન; જવાંમર્દ; જવલ્લે; આયત્તાંડ, સિત્તર; પ્રાર્થના;  
 પુષ્કળ; ધેય; શ્રદ્ધા; ભક્તિ; વિદ્યાર્થી; શિષ્ય; વર્ગ; શ્રીકૃષ્ણ;  
 ગુરુપત્ની; નિષ્ઠા; નિશ્ચય; અમૃદય; વર્તવું; જન્મારો; આ-  
 ચાર્ય. સ્વચ્છંદી. પ્રસંગ. સ્મરણ. સુસ્ત. સાંભર્યું. દ્વારકા.  
 દ્વારામતી. દુર્ગ. ચેષ્ટ. વૃદ્ધ. દૃષ્ટિ. કૃપાનાથ. પ્રતિઉત્તર.  
 કૃષ્ણાંશન. કૃષ્ણમંદિર. જડિત સ્કાટિક. મૃદંગ. ચોદ્ધા.  
 પ્રતિહાર. પૃથ્વીપતિ. વૃદ્ધિ. પુષ્ટિ. તાંદુરસ્તી. સામથ્ય. ભ-  
 વિષ્ય. જિંદગી. ફકત, જાગૃતિ દ્રાક્ષ. મધાર્ક. દાકતર. અ-  
 ભિપ્રાય. દ્રાવિડ. વાયવ્ય. ધર્મશાસ્ત્ર. વેદધર્મી. શુદ્ધ. વિષ્ણુ.  
 ઇષ્ટ. મત. વેષ્ણવો. સંન્યાસી. સ્વાર્થી. બુદ્ધ બૌદ્ધ. પ્રદ્ધ-  
 દેશ. મ્હેતાંબર. દિગંબર. તીર્થંકર. વૈરાગ્ય. સિદ્ધાંત. તુર્ક-  
 સ્તાન. સ્તુતિ. સુન્નો. અગ્નિ. ચિહ્ન. ક્રિયા. અવસ્થા.  
 જરથોસ્ત. ખ્રિસ્તી. પોર્ટુગીઝ. પ્રોટેસ્ટન્ટ. મેગેસ્થનીસ.  
 ભત્રીજો. સંક્ષિપ્ત. તામ્રપટ. વર્ણન ચંદ્રગુપ્ત. સેલ્યુકસ.  
 અંધકર્તા. વ્યવસ્થા વિશ્વાસુ. મિલ્કત શ્રમણ. દર્લ. મૃગયર્મ.  
 વિદ્યાબ્યાસ. ભરગચ્છી. પંડયા. ઋગ્વેદ. સંહિતા. વરૂણદેવ  
 વસિષ્ઠ ઋષિ. તુઝ. બુજયુ. અગ્નિનીકુમાર. સમુદ્રયાન.  
 ભૃગુચર. કાદ્યાન છટ્ટા. શૃંગ. શ્યામ. તરકાળ. તૃપ્ત. દહ્ય.  
 નિર્મળ; ગ્રામ, મૂર્છના. છત્રીસ. મુરકેલ.. પ્રસિદ્ધ. નોંધ્યા.

ગુજરાતની સાં બૂગાળની પ્રત્નોત્તરમાળા ત્રણ આના. [૨૮

ધ્યાન; ભુટ્ટી; અંદ્રમા; અવતર્યો; મન્ન; અદ્ભુત; સદ્ગુણ; નિર્ધન. સ્તબ્ધ; અડસટ્ટો; સ્વતંત્ર; પરતંત્ર; મિથ્યાભિમાન; ઉત્સાહ; અમસ્તી; વર્તાણુક; આશ્ચર્ય; ધર્મિષ્ઠ; ત્રેવડ; ઉદ્યોગી; ઉદ્યમી; પ્રમાણિક; રતનાગીરી; દ્રવ્ય; ઉત્તજન; ક્ષત્રિય; વૈશ્ય; શૂદ્ર; ધર્મોપદેશ; હિરણ્યકશ્યપ; હિંગ્પાલ; પર્વત; શૃંગ; પ્રાહા; પ્રહ્લાંડ; પન્નગ; ઉત્પાત; દુર્મતિ; કાર્તી; સ્ટે-શન; સો; પુરુષ; ધાતુગર્ભ; મૂર્તિ; કીર્તિ; સ્તંભ; કણ્ઠભંગુર; વૃત્તિ; નિર્વાણુ; કલ્પના; દિનચર્યા; સૂર્યોદય; સૂર્યાસ્ત; લિક્ષા-પાત્ર; કૃષ્ણા; પુણ્ય; હિસ્તાનાપુર; તુંગભદ્રા; જન્યુઆરિ; શ્રીમાળી; હાથાભાઈ; સંપ્રદાય; કાર્ણસ; હિતેચ્છુ; વર્નાક્રયુ-ક્તર; પદ્ધતિ; ઋતુવર્ણન; વર્ષાસન; યુક્ત; ધાર્મિક; અત્યંત; પ્રીતિ; દુર્ગણુ; મિષ્ટ; હર્ષા; ઝર્ષા; નિર્મળા; ભુક્તિ; આ-થર્યો; કુપ્પાં; ચક્રવર્તિ; નિમિત્ત; આકૃતિ આગસ્ટ; છટ્ટા; સપ્ટેમ્બર; કંટાળ્યા; સ્પષ્ટ; વૃક્ષો; સ્વાયં; હરિશ્ચંદ્ર; ધર્મિષ્ઠ; વિશ્વામિત્ર; આદિત્યેશ્વર; ગરુડેશ્વર; સંસ્થાન; પાથર્યું; શૂલપાણીશ્વર; ચૈત્ર; વદિ; પ્રહક્ષિણા; સદામત; તૂટયો છટ્ટો; મૃગલાં; નિર્ભય; ભુટ્ટો; અયોધ્યા; પર્ણકુટી; આશીર્વાદ; લુગડાં; ભત્તાં; ચત્તા; વધ્યાસધ્યા; ધાસ્તી; હાટયું; કૃષ્ણ; નાસ્તિક; આસ્તિક; કર્તા; સંરક્ષણુ; છિદ્ર; વાટે; શ્રદ્ધા; પતિ-તોદાર; વિશ્વેશા; કૃતિ; નિર્મી; નૃત્ય; પ્રતિ; વ્યાધો; ભૂસ્તર; સ્વાશ્રય; ઇસ્પતાલ; અકગાનિસ્તાન; પોર્ટુગલ; આફ્રિકા;

### ૩૦] પહેલા ધોરણનો “મુખગણિત શિક્ષક” ૧૫૫ આના.

લક્ષ્મણ; સિંહલદ્રીપ; મોદયુક્ત; સમૃદ્ધિ; મલાક્કા; માકર્વચ; વૂર્સ્ટર; સ્કોટલાંડ; ગ્લાસગો; કલાઇડ; પુલ્ટન; આટલાંટિક; સ્ટીવન્સન; ઠલ્હાર; ભૂંગ; સૌમિત્રિ; સત્તરમા; જન્મ્યા; વાર્તા; સંસ્કૃત; વલ્લભ; દ્રૌપદી; શીઘ્ર; નળાખ્યાન. સુભદ્રાહરણ; સુધન્વાખ્યાન. કવિત્વશક્તિ. સ્વર્ગવાસ. ધાર્મિક. ઓદ્ધે. હમારકસ. પ્રપ્રેત્ર. અખ્યાસી. ધર્માધ્યક્ષ. મુરખી. પ્રલોક. મિત્રતા. અકકલ. ખ્યાલ. પુસ્તકાલયો. સંગ્રહસ્થાનો. મનુષ્ય. કૃતિ. દ્રેષી. રૂપણું. પ્રપુલ્લતા. સ્વપ્ન. કૃત્ય. દ્રેષીલા. ધિક્કાર. મીણુખત્તો. ધારકો. ધજવા. સ્વાધીન. સર્વથા. આશ્વિન. સપર્ધા. ઉત્સાહ. હર્ષ. છુટ્ટી. પત્યર. સ્ફટિક. અષ્ટખુણા. છીર્તિસ્તંભ. શય્યા. સમક્ષ. વાલ્મીકિ. સુગ્રીવ. પત્તો. વિદિ. ઇંદ્રજિત. કુંભકર્ણ. ગર્ભવંતા. અશ્વમેધયજ્ઞ. પતિપત્ની. વર્ણવ્યા. ધૃતરાષ્ટ્ર. સુધિષ્ઠિર. અર્જુન. દુર્યોધન. નિષ્કુળ. સ્વયંવર. મન્થવેધ. ઇંદ્રપથ. ગુપ્ત. દ્રોણચાર્ય. બીષ્મપિતામહ. વર્ણાશ્રમ. ભિન્ન. ભિન્ન. શખ્સો. ત્વચા. શ્વાસોચ્છવાસ. અવશ્ય. નિરૂધમી. નિસ્તેજ. મધ્યમ. સદગ્રંથ. પતિવૃતા. ઇત્યાદિ. વટેમાર્ગુ. સૃષ્ટિ. આત્રેયી. હંડકારણ્ય. અગસ્ત્ય. વિમ્બ. સંસ્કાર. અરુંધતી. વૃદ્ધ. ઋષ્યશૃંગ. અશ્વમેધ. વજ્ર. ઠઠુંણ, ચિત્ત. ઊત્તમરામચરિત્ર. ઉજ્જવન. સંવત્સર. અભિષેક. અણુઅકકરે. વીરેન્દ્ર. ઊર્મિ. બરાસ. કસ્તુરી, ઉદય, કર્મસંવાદ. પ્રસિદ્ધ. ઉર્દુ. સમશ્યા. પરદુઃખભંજન. નોંધ્યા. નિર્દોષ.



શ્વાસ. ર. હસ્તે, સામ્ય. પ્રતિષ્ઠા. પ્રશ્ન. સ્મશાન. સત્પુરુષ.  
 ઠયું. દીર્ઘસૂત્રી. મૂર્તિપૂજક. સુતલીખ. અખદુહા. બાહ્યાવસ્થા.  
 પુનર્લેખ, કાષ્ઠપાષાણ. પરિપક્વ. તુચ્છકારી. સદુપદેશ.  
 અત્રેસર. પ્રાસાદિક. નિષ્કામ. નિરુપાય. પર્યંત. ઇસ્તાંબુલ.  
 ચઝહેઝઈ. હસ્તુર. તત્ત્વો. કસ્તી. અર્પણ. અંકલેશ્વર.  
 અલાઉદ્દીન. ટકકર. દિલ્લી. શાહબુદ્દીન. ઉર્ફે. થાણેશ્વર. મિટ્ટી.  
 અંયુકતા. સરસ્વતી. આશ્રિત. શબ્દવેધ. યશસ્વી. તેજસ્વી.  
 હર્ષવર્ધન. શિલાદિત્ય. મકસા. કુળદ્રુપ. અસ્તબ્યસ્ત. ફીરસ્તા.  
 અતિશયોક્તિ. હરદ્વાર. ત્રેસઠ. કાશ્મીર. શૌર્ય. પ્રવીણ,  
 સન્માન. દીર્ઘદૃષ્ટિ. પદભ્રષ્ટ. સ્વામિભક્તિ. પ્રતિનિધિ. ઠઠ્ઠા-  
 મરકરી. રત્નજડિત. કરતા. સમૃદ્ધિ. દેવનિર્અર. તખ્તેતાઉસ.  
 ચુસ્ત. ધર્માંધ. કટ્ટો. રણસંગ્રામ. અણુવિશ્વાસ. રાજ્યાભિષેક.  
 મંત્રિમંડળ. નિષ્ઠા. અત્યંત. નેપ્થુન. બૃહસ્પતિ. પ્રકાશિત.  
 ધ્રુવ. કલ્પી. સપર્ષિ. લુપ્તક. ગોળાર્દ. બૃહત્. કૃત્તિકા.  
 પુખ્ત. પ્રત્યેક. વિષુવવૃત્ત. રેખાંશવૃત્ત. વર્તુળ. નૈર્ઋત્ય.  
 સદ્દાદ્રિ. મહારાષ્ટ્ર. દ્વીપકલ્પ. મહલીપદ્મ. બ્રહ્મપુત્રા. ત્રાવણ-  
 કોર. ડક્કા. નેગાપદ્મ. વિભગાપદ્મ. ચિહ્નકા. બહુચિસ્તાન.  
 મેસુર. સેકેટરિ. લેઈટેનન્ટ. નાઈટ્રોજન દ્રવ્યતી. પ્રતિધ્વનિ.  
 નિદ્રા. ગદ્દા. થર્મોમીટર. ચત્તા સ્પષ્ટ. પુષ્પકોશ. મિશ્ર.  
 કૃત્પત્તિ. સૂક્ષ્મદર્શક. બેક્ટરિઆ. સ્વા ઇષ્ટ. હુકકો. અસ્તર.  
 અલાપિ. અણીશુદ્ધ. સંપૂર્ણ. પરિપૂર્ણ. શાહમૃગ. પાવદર્શક.

૩૨] પાંચમી ચોપડીનો “ડિક્શન શિક્ષક” ચાર આના.

ત્વચા. પૌષ્ટિક. શિક્ષણશાસ્ત્ર. શ્રેષ્ઠ. પૃષ્ઠ. ઉચ્છવાસ. મિશ્રણ.  
ઉચ્ચાલન. ટાંગ્યું.

## —:મળતા જોડાક્ષર:—

વર્ગ. દર્ભ. ચર્મ. ધર્મ. ગર્ભ. વર્ષ. દર્પ. પ્રમ.  
ખદ્મચર્મ. ધૈર્ય. આચાર્ય. દુર્ગ. સામર્થ્ય. મચાર્ક. ધાતુગર્ભ.  
સ્વાર્થ. દ્રાણાચાર્ય. વટેમાગુ. યજ્ઞદેઝદે. શૌર્ય. ગોળાદ્ધ.  
પૂર્ણ. સંપૂર્ણ. પરિપૂર્ણ. કુંભકર્ણ.

કર્તા. વાર્તા. સ્પર્ધા. દિનચયા. હર્ણાં. ઝર્ણાં.  
ધર્મી; વિદ્યાર્થી. કાર્તી. નિર્ખાં; ચક્રવર્તી.  
અણુધાયુ. સાંભયુ. અવતયુ. પાથયુ. ઇયુ.  
મૃતિ. ઊર્મિ. કીર્તિ. સપ્તર્ષિ. ઉર્દુ. ઉર્દે.

દુર્ગુણ. દુર્મતિ. સુખાંધ. પ્રાર્થના. દર્શન. વર્ણન. નિર્મળ.  
નિર્ધન. નિર્ભય. નિર્ભય. નિર્દોષ. પર્વત. અપણ. દર્પણ.  
વર્તુળ. વર્તવું. ધર્મકર. તુર્કસ્તાન. પોર્ટુગીઝ. સૂર્યોદય.  
સૂર્યાસ્ત. વર્ષાસન. સર્વસ્વ. મૂર્છના. પર્ણકુટી. પોર્ટુગીઝ.  
વાણિયા. દુર્યોધન. વર્ષાશ્રમ. દીર્ઘસૂત્રી. દીર્ઘદષ્ટિ. નૈર્ઋત્ય.  
વર્નાકયુક્તર. કાર્જોનિક. માર્કિવસ. વૂસ્ટર. આયર્લેન્ડ. નિરચક.  
પુનલગ્ન. હર્ષવર્ધન. ચર્મોમીટર. પારદર્શક. સૂક્ષ્મદર્શક.  
ટેલેનિશ્ચર.

**બીજા ધોરણ માટે અંગ્રગણિતનાં મનોચલ પાંચ આના. [૩૩]**

નિરંતર, નિસ્તેજ, નિર્ધન, નિર્મેળ, નિર્ભય, નિર્દોષ,  
નિરુપાય, નિરુદ્ધમી, નિષ્કામ, નિષ્ફળ,

દુર્ગુણ, દુર્ગંધ, દુર્મતિ, દુર્ણજ, દુર્જન,

પ્રતિ, પ્રીતિ, કૃતિ, આકૃતિ, ભગૃતિ, સ્તુતિ, ગતિ,  
પતિ, રતિ, મતિ, દુર્મતિ, પદ્ધતિ,

મિત્ર, ચિત્ર, પાત્ર, સ્વતંત્ર, પરતંત્ર, સૌમિત્રિ, તામ્ર,  
વજ્ર, શીઘ્ર, શૂદ્ર, નિદ્રા, તુંગભદ્રા.

પ્રસન્ન, પ્રખ્યાત, પ્રસંગ, પ્રતિ, પ્રસિદ્ધ, પ્રમાણિક,  
પ્રપૌત્ર, પ્રપુત્રતા, પ્રતિષ્ઠા, પ્રશ્ન, પ્રકાશત, પ્રત્યેક, પ્રાર્થના,  
પ્રાસાદિક, પ્રોતિ, પ્રોટેસ્ટન્ટ, પ્રૌઢા,

પ્રહ્લયર્થ, પ્રહ્લાંડ, પ્રહ્લપુત્રા, ધમણ, શ્રદ્ધા, શ્રેષ્ઠ, ક્રિયા,  
ક્રિકેટ, દ્રવ્ય, દ્રાક્ષ, દ્રાવિડ, દ્રોણાચાર્ય, દ્રૌપદી, ધ્રુવ, ત્રેવડ,  
ત્રેસઠ, ત્રાવણકોર, કૂર, ધૂજવા, ધૂજતી, ગ્રામ, મત,

કૃપા, વૃદ્ધ, વૃદ્ધિ, સૃષ્ટિ, વૃષ્ટિ, વૃત, વૃત્તિ, મૃગ, મૃગ-  
ચર્મ, મૃગલાં, કૃત, કૃતિ, બૃહત્, બૃહસ્પતિ, વૃક્ષ, નૃત્ય,  
કૃત્ય, મૃત્યુ, કૃષ્ણ, ગૃહસ્થ, કૃપાળુ, કૃપણ, ભૃગુકર્મ, મૃદંગ,  
કૃત્તિકા, પૃષ્ઠ, વૃમ્, હૃદય, શૃંગ, ભૃંગ, ધૃતરાષ્ટ્ર, દંડ, દંડતા, દૃષ્ટિ,

સ્થામ, સ્લોક, મશ્કરી, સુરહેલ, કાશ્મીર, વૈશ્ય,  
સમશ્યા, નિશ્ચય, આશ્ચર્ય.

અશ્વ, અશ્વમેધ, વીરેશ્વર, યાજ્ઞેશ્વર, અંકલેશ્વર, ગરુડે-  
શ્વર, શૂલપાણીશ્વર, આદિત્યેશ્વર, આસ, વિશ્વાસ, વિશ્વાસુ,  
વિશ્વામિત્ર, સ્વેતાંબર, વિસ્વેશા, અશ્વિન.

૭૪] ચાલી ચાપડીના “પિટવાક રિશ્તો” ચાર આના.

અવણુ, અદા, ઠીલાળી, અણ, મિશ્ર, મિશ્રણ, આશ્રય,  
સ્વાશ્રય, આશ્રમ, વણીશ્રમ, આશ્રિત.

ઇષ્ટ, મિષ્ટ, સ્વાઇષ્ટ, રૂપષ્ટ, લષ્ટ, પદલષ્ટ, ચેષ્ટા દષ્ટિ,  
સૃષ્ટિ, વૃષ્ટિ, પુષ્ટિ, પૌષ્ટિક, અષ્ટપુણ્ય.

વસિષ્ઠ, ધર્મિષ્ઠ, શ્રેષ્ઠ, પૃષ્ઠ, સુષિષ્ટિર, નિષ્ઠા, પ્રતિષ્ઠા.

પુષ્કળ, નિષ્કામ, નિષ્ફળ.

આયુષ્ય, શિષ્ય, ભવિષ્ય, મનુષ્ય, અમૃતશૃંગ.

કૃષ્ણ, કૃષ્ણા, મહારાષ્ટ્ર, ધૃતરાષ્ટ્ર.

પુષ્પ, પુષ્પકેશ, વિષ્ણુ, વૈષ્ણવ, બીષ્મ.

શુદ્ધ, યુદ્ધ, ભુદ્ધ, સિદ્ધ, પ્રસિદ્ધ, વૃદ્ધ, વૃદ્ધિ, સમૃદ્ધિ,  
શુદ્ધિ, ભુદ્ધિ, શ્રદ્ધા, યોદ્ધા, સુદ્ધાં, ગોળાર્દ, ઝોદ્ધા, પતિ-  
તોદ્ધાર, પદ્ધતિ, સિદ્ધાંત.

વિદ્યા, વિદ્યાર્થી, મલ્લાર્ક, ઉદ્યોગી, ઉદ્યમી, ઉદ્યમ, અદ્યાપિ.

દાર, દારકા, દારામતી, દોષ, દોષકલ્પ, દ્રેષ, દ્રેષી,  
દ્રેષીલા, વિદ્વાન, હરદ્વાર.

વક્યાલક્ષ્યા, અલોક્ષ્યા, નોંધ્યા, ક્યાન, ધર્મધ્યક્ષ, મધ્યમ,

પ્રસન્ન, ઉત્પન્ન, મિત્ર, પત્રજ, સુગ્રી.

અક્ષલ, અપુનક્ષર, મલાક્ષા. પિક્ષાર, લક્ષો, હુક્ષો,  
વક્ષલ, પ્રપુષ્ટતા, અભદુષ્ટા, જવલ્લે.

અડસદો, કદો, ભુદો, હુદો, મિદો, મહાવીરદુષ્ટ, વિભા  
અપદુષ્ટ, નેઆપદુષ્ટ.

અલાઉદ્દીન, અહમુદ્દીન.

મુરખી, શર્યા, ઉજ્જન, ઉચ્છાદન.

છપ્પા, કુપ્પા, છડ્ડા, ગટ.

ચિત્ત, ચત્તો, પત્તો, વૃત્ત, વૃત્તિ, ઉત્પત્તિ, કૃત્તિકા,  
ઉત્તમ, ઉત્તર, નિમિત્ત, સિત્તર, ઉત્તજન, મીલુખત્તો.

છડ્ડો, બડ્ડો ખુડ્ડો, પત્થર.

વૃત્ત, શુવ્ત, ચંદ્રશુભ, સંક્ષિપ્ત.

સદ્ગ્રંથ, સદ્ગુણ, સદ્ભક્તિ, અદ્ભુત.

મરકરી, પત્ની, સ્વચ્છંદી, દ્વારામતી, જિંદગી, સંન્યાસી,  
સ્વામી, સુન્ની, ભરગચ્છી, ખુડ્ડી, ઉઘોગી. ઉઘમી, રતનાગીરી,  
શ્રીમાળી, છડ્ડા, ક્ષત્રિયાણી, ખુટ્ટો, પર્ણકુટી, દ્રોપદી, અખ્યાસી,  
મુરખી, દેવી, મીલુખત્તી, છુટ્ટી, આત્રેયી, અરુંધતી, દીર્ઘ-  
સૂત્રી, તુચ્છકારી, કિલ્લી, મિટ્ટી, સરસ્વતી, યશસ્વી, તેજસ્વી,  
કલ્પી, ધ્રુવતી, સુસ્તી, કુસ્તી, તંદુરસ્તી, અમસ્તી, કસ્તી,  
ધાસ્તી, ખિસ્તી.

સ્વચ્છંદ, સ્વચ્છંદી, ભરગચ્છી, કચ્છ, શુકચ્છ, મૂર્છના,  
હિતેચ્છુ, ઉચ્છવાસ, તુચ્છકારી.

કીર્તિ, મૂર્તિ, ભક્તિ, શક્તિ, યુક્તિ, જુક્તિ, મુક્તિ,

ભક્તિ, દષ્ટિ, પૃથ્વીપતિ, વૃદ્ધિ, પુષ્ટિ, ભગ્વાન, અગ્નિ,

ઋષિ, હર્ષિ, મૂર્તિ કીર્તિ, વૃત્તિ, ભન્યુઆરિ, પદ્ધતિ,

મોતિ, યુક્તિ, જુક્તિ, આકૃતિ, ચેત્ર, વદિ, પ્રાતિ, સમદિ,

ઐશ્વર્ય, કૃતિ, શાદમીકિ, વિષ્ટિ, ધ્યાન, સૃષ્ટિ, વૃષ્ટિ,

અભિસંચોક્તિ, પદ્ધતિ, પ્રતિનિધિ, અમૃદિ, ખુદ્ધરપતિ,

સેવકરિ, લેખાચરિ, બચિ, ઉત્પત્તિ, અધાપિ.

३६] पांचभा घोरखुनो “भुभगक्षित शिक्षक” ४ आना.

## परीक्षाना डिक्टेसनमां आवनार शब्दो.

अवश्य, क्रिकेट, सुस्ती, अतिशय, ब्रह्मचर्य, अंकुश, बडबडाट, द्वेष, दृगुण, मुखार्द्र, अनीति, आयुष्य, समय-सूचकता, चित्तारो, परीभा, स्वस्थ, खुरसी, आतुरता, प्रसन्न, काष्ठांनिक पठवाड, सिद्ध, नाइट्रोजन परिणाम, मुझाह, मृत्यु, बैठक उठक, कोक्रेन, आयर्लीड, पाळनपोषण, सहीसलामत, अझा, गुरुभक्ति, सांदीपनि, गुरुपत्नी, विशेष, एकनिष्ठा, जन्मारो, स्वच्छंदी, बडोदरामां, सदाशिवपंत, सगडी, गोद-डामां, जरुरिआत, लुटकोज, ठारामती, दुंदुर्भा, चेष्टा, वृद्ध, दृष्टि, प्रतिउत्तर, कृष्णदर्शन, जडित्र, मिनाकारी, स्फाटिक, मृदंग प्रतिहार, सिंहासन, निभाव, पुष्टिकारक, सामर्थ्य, भविष्य, खीलवट, जागृति, मिनिट मद्यार्क, विष्णु, श्वेतांबर, दिगंबर, तीर्थंकर, सिद्धांत, चिह्न जरथोस्म, ख्रिस्ती, इसुखिस्त, प्रोटैस्टंट, रोमन, केथोलिक, भत्रीजो, संक्षिप्त, सेल्युकस, कांडा, मृगचर्म, विद्याभ्यास, फूलबेल, भरगच्छी, ज्ञाति, दरीआकांडो, विजुकाका, ऋग्वेदसहिता, वसिष्ठऋषि, तुम्र, भुज्यु, अश्विनीकुमार, समुद्रयान, भृगुकच्छ, भृशिर, शामळभट, विखुटुं, शृंग, तत्काल, तृप्त, हृदय, छीडुं, मूर्छता, दोरडुं, नसाशे, कदापि, ओचींती, नोंध्या, दुःख-दायक, बुद्धी, हातिम, चौद, फरियाद, अद्भुत, जवांमर्दी, डोसी, दाढेळी, स्तब्ध, अडसट्टो, मंदवाड, चिडीजां, मिथ्याभिमान, मेगेस्थिनीस, गुणिमल, वेठवैतर्द, वर्तणुक, आभय, धर्मिष्ठ, गरासणी, बाणीमजो, अंमीमजो, उद्यमी,

પ્રમાણિક, સૂચના, કુટુંબપ્રીતિ, ઠઠ, પેદાશ, જૂન, ક્ષત્રિય, વૈદ્ય, ધર્મોપદેશ, છૂટ, કાલિદાસ, સહિત, દિગ્પાલ, પર્વત, શૃંગ, પ્રૌઢા, પૂછ, શેષ, દુર્મતિ, પટ, સ્ત્રીપુરુષ, ધાતુગર્ભ, પડતી, મિશ્રાપાત્ર, ક્ષણમંગુર, વૃત્તિમો, નિર્વાણ, કર્ણનામાં, દિનચર્યા, સૂર્યોદય, તૂટી, હસ્તિનાપુર, કોલેરુન, શોલાપુર, વઢવાળ, જાન્યુઆરિ, ગામઠી, સ્વામીનારાયણ, સંપ્રદાય, દેવાનંદસ્થામી, ફાર્બસ, રસિક, હિતેચ્છુ, વર્નાક્યુલર, સોસાયટિ, ઠરેલ, પદ્ધતિ, કીમતી, વાચનમાળા, સ્થિતાશ, દેશદાક્ષ, ગરિબાઈ, ધાર્મિક, વિશ્વામઘાતી, અત્યંત, ઢાંકયું, શૂંડ, નિર્મલા, હીચ્ચાં, આથમ્મો, કુળ્પાં, ગાંડીડે, લૂટી, પ્રાતઃકાલ, ચક્રવર્તી, કોટડી, નિમિત્ત, તોતલી, આકૃતિ, યાકુતલ, દરિઆઈ, ઇશિઆ, આગસ્ટ, છટ્ટો, મપ્ટેબર, કંટાઢ્યાં, તૂટક, વિધિ, ચઢિઆતું, હરિઅંદ્ર, કસોટી, સર્વસ્વ, કંટક વન, ક્ષત્રિયાળી, નિદી, ડોસો, મુડદાં, ધૂજને, ચાળોદ, તિલકઘાઢા, આદિત્યેશ્વર, ગરુડેશ્વર, કુદકો, ઘારિ, ઘુઘઘાટા, પાથયુ, શૂલપાળીશ્વર, ચૈત્રવદિ, પરકંમાલાસી, પ્રદક્ષિણા, જાત્રાલુ, સદાવન, સદ્ગુણ, અદ્ભુત, અવનિ, અઢતાલીસ, સાક્ષી, લિલોતરી, અઢીકિક, પર્ણકુટી, હરિઆઢી, અનિયમિત, આશીર્વાદ, ફાટાંતુટાં, ઢાંકયું, કુળ્પ, નાસ્તિકપણું, કીમતીપણું, બ્રહ્માંડ, નિરાશ, નિશદિન, દવાનિધિ, પતિનોઢાર, વિશ્વેશા, કૃતિ, મૂસ્તરચિલા, સ્વામ્ય, ધનાઢ્ય, લિસ્વન, સુંડ, જ્ઞામોરીન, સમૃદ્ધિ, સપ્ટેબર, સાર્કિવસ, બોવ, વૂર્સ્ટર, સ્કોટઢાંડ, ગ્લાસગો, વઢાઈડ,

फुलटन, आंदलाटिक, स्टीबन्सन, वीडोळा, नारिकेल, भृग, विहंग, जूथ, सौमित्री, जन्म्या, संस्कार, रमिक, द्रौपदी, हरण, नळाख्यान, सुभद्राहरण, कवित्वशक्ति, सुधन्वाख्यान, सुशामद, पैनेटके, पराशिर्दान, धार्मिक, ठाठमाठयी, मोडो, दमास्कस, खिलाफत, धर्माध्यक्ष, किमत, हिमत, सूचना, सुशब्द, ताबडतोब, देशाटन, श्लोक, इस्पनाळो, घुमट, घुघवाटा, निहाळवाथा, निहाळवुं, घुरकता, घोळाया, घुंटाया, चीमळाया, प्रफुल्लता, धिक्कार, छुटयोज, बह्मरत, कोशल, घातकी, आधडयो, भूषण, शांतिभरा, करिभाणाना, मीणवतां, आडोशांपाडोशी, धृजता, हरिगात, स्वाधीन, आश्विन, सत्ता, आश्चर्यकारक, रमाणक, साथीभा, उत्सव, हर्ष, छुट्टा, राजपाठिका, स्फाटिक, अष्टखुण, कार्निस्तेम, चोचडीभां, गट्या, समझ, बालमाकि, सुधांव, जांबुवान, पत्ता, पधाणी, शिक्षा, दरीआकिनारे, विष्टि, विभीषण, इंद्रजित, गर्भवतां, अश्वमेध, यज्ञ, पतिपत्नी, वर्णदश, मालीक, धृतराष्ट्र, युधिष्ठिर, सत्यवादी, दुरोधन, निष्फळ, द्रौपदी, स्वयंवर, मच्छेध, इंद्रमस्थ, शकुनि, द्रौणाचार्य, भीष्मपितामह, वर्णाश्रम, विषयो, ज्ञानतंतु, उत्साह, पिडाता, क्षुण्डो, पलांठी, त्वराथी, पोषण, श्वासोच्छ्वास, छिद्रो, पुष्टि, पिशाच, कबजिमात, निरर्थक, घसघसाह, निहयमी, बिस्तेज, गुंचवाणज, शिक्षण, मन्थन, डेल, कळश, दडुके, सुवासित, उडाडो, टाळे, अक्रूर, निद्रा, सद्ग्रंथ, पतिव्रता, इत्यादि. कृति,



मुंयस धत्ताडानी भूआणनी प्र०नात्तरभाजा हा आना. [३८

कुशळता, लक्ष, आर्षयी, दर्शन, दंडकारण्य, अगस्त्य,  
मुनिभो, विघ्न, प्रीति, ग्रहण, सुविष, निवास, वज्रपात,  
अरुधती, अप्यशंग, कौशल्या, कट्टण, चित्त, मणिलाल,  
विक्रम, शालिवाहन, छट्टा, उज्जनमां, संवत्सर, शातवाहन,  
देवकथा, पैठणमां, ज्ञेयनाग, मृत्यु, पुल्लुमायी, अभिषेक,  
राज्याभिषेक, इसुखिस्त, यज्ञदेजरदी, वंशपरंपरा, सामवेदी,  
वीरेश्वर, सोडुंज, पसायतुं, ऊर्मि, सुडावहोतेरी, वेतालपचीसी,  
मंदोदरी, संवाद, बरासकस्तुरी, उद्यमकर्मसंवाद, उर्दु,  
समस्या, परदुःखमंजन, छप्पो, ममताळु, स्नेही, नोंध्या,  
निर्दोष, छुट्यो, कंघाड, घडकतं, प्रतिष्ठा, विद्याभ्यास, मुडदुं,  
स्मशान, भूंकवानुं, संभाषण, सत्पुरुष, ठर्युं, दीर्घसूत्री,  
मूर्तिपूजक, मंदिर, मुत्तलीब, वाक्यावस्था, पुनर्लभ, काष्ठ,  
सृष्टि, नियंता, अनादि, परिपक्व, अनुयायी, तुच्छकारी,  
सङ्गदेश, अग्रसर, प्राप्तादिक, निष्काम, चिंतंती, निरुपाय,  
नामार्कित, सिरिया, इस्तंबुळ, डठलावी, क्षणमंगुर,  
यज्ञदेसई, ओणजीस, धर्मगुरु, अहुरमझद, तत्त्वो,  
धूप, लग्नविधि, अग्निभार, अग्निभारी, वरिभाष, अळाउडीन,  
गीशनी, दिल्ली, डर्फे, पाणेश्वर, मिट्टी, विरांत,  
संयुक्ता, सरस्वती, आश्रित, चंदबारीट, शब्दबोध, विशेष,  
यशस्वी, तेजस्वी, हर्षवर्धन, शिलादित्य, दीपलपुर,  
धर्मिष्ठ, निमकहलाल, तैलगण, मंजाधुंधी, कूट्य,  
अस्तव्यस्त, भूतनेर, अतिशयोकि, लूटफाट, दरमिमान,  
ब्रेसठ, राज्याधिकारी, विकानेर, सम्मान, दीर्घदृष्टि, कायस्थ,

સ્વામિભક્તિ, જાન્યુઆરી, ઇન્સાફ, વિધવા, પદ્ધતિ, હલદીઘાટ, સદા, મિસોદીઆ, સૈનિક, ઉન્મત, ગ્વાલીઅર, ચિતોડ, રત્નજડિત, કૂરતાથી, છટપટથી, સમૃદ્ધિ, દેવર્નિઅર, તથા તાડસ, બોફલીઆં, મોતીજડિત, વેનાસ, ઉત્કંઠા, પુરદર, મદરાડ, વિહિ, ટિલીરસાં, ધર્મોધ, કટ્ટો, મંત્રિ, નિષ્ઠા; અત્યંત, નેપ્ચ્યુન, વૃહસ્પતિ, ધૂમકેતુ, પ્રકાશિત, ક્ષિતિજ, સપ્તર્ષિ, લુબ્ધક, ગોળાર્ધ, કૃત્તિકા, રોહિણી, અશ્વાંશ, રેસાંશ, વિષુવવૃત્ત, નર્મ્ય, સહ્યાદ્રિ, મહારાષ્ટ્ર, શૂળપાળી, ગેરસપ્પા, શિરાબની, સાહસિક, લક્ષ્મી, મહાલીપટ્ટણ, વજાગાપટ્ટણ, ડેલહીજી, નિકાસ, અનુકૂળ, નેગાપળ, સિકોના, ચિત્તેગામ, બાકિઆવ, ઇત્યાદિ, બ્રિટિશ, બલુચિસ્તાન, અંદામાન, હૈદરાબાદ, મૈસુર, સેક્રેટરિ, સોસાયટિ, લેફ્ટનન્ટ, કમિશનર, રેસિડેંટ, ઇંડિઆ, બોફિસ, વાયુશોષક, શૂંદી, ઘોષ, ધ્વનિ, પડઘમ, પ્રતિધ્વનિ, વિશ્વમય, મુઝાંઆં, ગટ્ટા, વૂચ, ધર્મોમાંટર, ગૂદ, પ્રત્યેક, દ્વિદલ, ફૂલમળી, કોયાંશ, પુષ્પ-કોશ, ફૂલ, જલાશયો, ઉત્પત્તિ, વિચિત્ર, વૃદ્ધિ, બેક્ટરિઆ, સૂક્ષ્મ, સ્વાદિષ્ટ, શૂંદસુરત, અઘાપિ, અળીશુદ્ધ, સમિધ, સંપૂર્ણ, પરિપૂર્ણ, પૂર્ણ, પૂર્ણાંક, પારિજાતક, ટમેટા, જિંદગી, પુષ્ટ, વિટાલે, વિડાપલી, સોહામળી, પૌષ્ટિક, વીંટલાપલી, શિરાબો, અદ્રશ્ય, સિયામ, બલિપલ, સહિત, ચઢિઆતું, એષ્ટ, પૃષ્ઠ, ટચલી, ઉચ્છવાસ, રૂપીમામાર, હલદર, મિશ્રણ, ગલિમારા, ચીચુડા, સાલુ, ચોંટતો, ટપેરે, સાંણસી, ટાંગ્યું, દોરડું,



અધાપિ બહાર ન પડેલી એવી

ગુજરાતના ઇતિહાસની વાર્તાશ્રી

શિક્ષક પ્રમેાત્તરમાળા ૭ આના.

ગુજરાતની સાં બૃગોળની પ્રમેાત્તરમાળા ત્રણ આના.

ગ્રંથ ઇલાકાની બૃગોળની પ્રમેાત્તરમાળા સાઠ ચાર આના.

હિંદુસ્તાનની સાં બૃગોળની પ્રમેાત્તરમાળા ચાર આના.

ડિક્ટેશન શીખવા શીખવવાનું અપૂર્વ સાધન જેમાં:-

૧) પાઠવાર અથરા શબ્દો. ૨) જોડણીના એકજ સરખા નિયમવાળા શબ્દો. ૩) કઠિન મળતા શબ્દોની તારવણી. ૪) જોડાક્ષર. ૫) મળતા જોડાક્ષર. ૬) પરીક્ષાના ડિક્ટેશનમાં આવનાર શબ્દો.

“ડિક્ટેશન શિક્ષક”

|           |       |          |       |
|-----------|-------|----------|-------|
| બાળપાઠીના | ૦-૨-૦ | ત્રીજીનો | ૦-૩-૦ |
| પહેલીનો   | ૦-૨-૦ | ચોથીનો   | ૦-૪-૦ |
| બીજીનો    | ૦-૩-૦ | પાંચમીનો | ૦-૪-૦ |

“મુખ્યગણિત શિક્ષક”

|             |       |              |       |
|-------------|-------|--------------|-------|
| બાળવર્ગનો   | ૦-૧-૬ | ત્રીજા ધોાનો | ૦-૨-૬ |
| પહેલા ધોાનો | ૦-૧-૬ | ચોથા ધોાનો   | ૦-૪-૦ |
| બીજા ધોાનો  | ૦-૨-૬ | પાંચમા ધોાનો | ૦-૪-૦ |

છમનલાલ મોતીરામ શાહ.

“ મુખ્યગણિત શિક્ષક ” વગેરેના કર્તા. શાહપોર—સુરત

